

ES uždaviniai ir prioritetai

EUROBAROMETERIO ATASKAITA
2026 m. birželio mėn.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Demoscopy Komunikacijos generalinio direktorato (COMM GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyrius) prašymu atliktas tyrimas

Šis dokumentas neatspindi Europos Komisijos požiūrio. Jame pateikiami tik autorių aiškinimai ir nuomonės.

Projekto pavadinimas

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 584 „ES uždaviniai ir prioritetai“

Ataskaita

LT

Katalogo numeris

NA-01-26-031-EN-N

ISBN

978-92-68-41278-7

doi: 10.2775/2560997

© Europos Sąjunga, 2026 m.

<https://europa.eu/eurobarometer>

*Eŭropo
Demokratio
Esperanto*

Dokumentą parengė Pierre Dieumegard „[Europokune](#) – Europa kartu“ ir „[Europe Democracy Esperanto](#)“.

Šio "laikino" dokumento tikslas- suteikti galimybę daugiau Europos Sąjungos gyventojų susipažinti su Europos Sąjungos parengtais (ir iš jos mokesčių finansuojamais) dokumentais.

Jei vertimų nėra, piliečiai į diskusijas neįtraukiami.

Šis dokumentas „Eurobarometre“ [egzistavo tik anglų kalba](#) pdf rinkmenoje. Iš pradinio failo sukūrėme nelyginį failą, parengtą "Libre Office" programinės įrangos, skirtą mašiniam vertimui į kitas kalbas. Dabar rezultatai pateikiami [visomis oficialiosiomis kalbomis](#).

Pageidautina, kad ES administracija perimtų svarbių dokumentų vertimą raštu. „Svarbūs dokumentai“ yra ne tik įstatymai ir kiti teisės aktai, bet ir svarbi informacija, reikalinga norint kartu priimti informaciją pagrįstus sprendimus.

Siekiant kartu aptarti mūsų bendrą ateitį ir sudaryti sąlygas patikimiems vertimams, tarptautinė esperanto kalba būtų labai naudinga dėl savo paprastumo, reguliarumo ir tikslumo.

Susisiekite su mumis:

[Kontaktu nin-Ek ! Eŭropo kune!](#)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Turinys

Ižanga.....	4
Pagrindinės išvados.....	6
1. Poveikis ir rizika, su kuriais vaikai susiduria socialiniuose tinkluose.....	8
1.1 Netikros ir klaidinančios informacijos pateikimas internete ir atsakymai į ją.....	8
1.2 Pavojai, su kuriais vaikai susiduria internete, ir jų apsauga.....	12
2. Demokratijos ir teisinės valstybės suvokimas.....	16
2.1 Demokratijos ramsčių nustatymas.....	16
2.2 Nevienodas pasitenkinimas teisinės valstybės principu nacionaliniu ir ES lygmenimis.....	18
2.3 Skepticizmas dėl piliečių veiksmų siekiant daryti įtaką ES sprendimų priėmimui.....	22
3. Energetikos krizė.....	25
3.1 Atsinaujanti energija - pagrindinė priemonė atsisakyti iškastinio kuro.....	25
3.2 Kylančios energijos kainos: Vartojimo mažinimas, o ne struktūriniai pokyčiai.....	27
4. Prekybos politikos ir ekonominio suverenumo suvokimas.....	29
4.1 Bendradarbiavimas prekybos derybose.....	29
4.2 Prekybos santykių įvairinimas.....	31
5. Svarbiausių ES uždavinių suvokimas.....	32
5.1 Europiečių požiūris į pagrindinius ES uždavinius.....	32
5.2 Prioritetai, kurių europiečiai tikisi iš ES.....	36
6. ES saugumas ir gynyba.....	39
6.1 Suvokiama grėsmė nacionaliniam saugumui ir parama ES gynybos savarankiškumui.....	39
6.2 Pasitikėjimas ES stiprinant saugumą ir gynybą.....	42
7. Techninės specifikacijos.....	45
8. Questionnaire.....	47

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

Ižanga

Europos Sąjunga išgyvena didelio politinio, ekonominio ir visuomeninio netikrumo laikotarpį. Viešose diskusijose dėl ES ateities itin daug dėmesio skiriama saugumo ir gynybos klausimams, strateginiam savarankiškumui, energetiniam spaudimui, konkurencingumui, demokratiniam atsparumui ir dezinformacijai. Tai matyti iš naujausių „Eurobarometro“ duomenų: 68 proc. europiečių sutinka, kad dabartinėmis tarptautinėmis aplinkybėmis jų šalies saugumui kyla grėsmė, kaip mano visos valstybės narės.¹ Šiomis aplinkybėmis piliečių suvokimas yra svarbus rodiklis, rodantis, kaip ES vaidmuo, stipriosios pusės ir pažeidžiamumas suprantami visose valstybėse narėse. Ankstesnėje 2025 m. rugsėjo mėn. paskelbtoje greitojoje „Eurobarometro“ apklausoje jau buvo nagrinėjama piliečių nuomonė apie Europos Sąjungos ateitį, įskaitant jų optimizmo lygį, pagrindinių ES privalumų ir iššūkių vertinimą ir lūkesčius, susijusius su pagrindiniais politikos prioritetais. Jo rezultatai parodė, kad šios temos tebėra svarbios, ir patvirtino, kad reikia stebėti, kaip kinta visuomenės nuomonė sparčiai kintančioje aplinkoje.

Todėl Europos Komisija pradeda naują greitąją „Eurobarometro“ apklausą, kad atnaujintų ir pagilintų turimus duomenis apie piliečių nuomonę apie iššūkius ir prioritetus, su kuriais Europos Sąjunga susidurs 2026 m. Atliekant apklausą bus vertinama, kaip žmonės visoje ES 27 suvokia pagrindines problemas, su kuriomis susiduria Sąjunga, kurioms sritims, jų nuomone, turėtų būti skiriamas prioritetas, ir kaip jie mato platesnę ES kryptį reaguojant į dabartinį ir kylantį spaudimą. Taip pat bus išlaikytas ribotas ankstesnės bangos tendencijų rodiklių skaičius, todėl ilgainiui bus galima įvertinti pokyčius pasirinktose pagrindinėse srityse, pavyzdžiui, optimizmo dėl ES ateities, suvokiamų stipriųjų pusių ir iššūkių, politikos prioritetų, demokratijos, ekonominio pasitikėjimo ir saugumo. Kartu klausimyne bus nagrinėjami klausimai, kurie yra ypač svarbūs dabartinei

darbotvarkei, įskaitant gynybą, strateginį savarankiškumą, ES poziciją pasaulyje, energetikos krizę, inovacijas, supaprastinimą ir dezinformaciją. Rezultatai suteiks savalaikių ir palyginamų įrodymų, kuriais bus grindžiama Komisijos strateginių svarstymų ir komunikacijos veikla prieš 2026 m. rugsėjo mėn. pranešimą apie Sąjungos padėtį.

Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato (COMM GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyrius) vardu Demoscopy apklausė 15 metų ir vyresnius gyventojus visose 27 Europos Sąjungos (ES) valstybėse narėse.

2026 m. birželio 19–24 d. naudojant kompiuterizuotą internetinę apklausą (angl. Computer Assisted Web Interviewing, CAWI) surengti 25 904 pokalbiai, apie 1 000 apklausų atlikta didesnėse šalyse, o 500 apklausų – mažesnėse šalyse (LU, CY, MT).

1 Greitoji „Eurobarometro“ apklausa Nr. 574 „Europos Sąjunga gynybos ir kosmoso srityje“, Europos Komisija, DEFIS GD, 2026 m. sausio mėn., [„Europos Sąjunga gynybos ir kosmoso srityje“, „Eurobarometro“ apklausa](#).

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Pastabos

- Apklausos duomenys yra svertiniai
- Tyrimo rezultatams taikomos leidžiamosios imties nuokrypos, o tai reiškia, kad ne visi akivaizdūs skirtumai tarp šalių ar grupių gali būti statistiškai reikšmingi.
- Kai respondentai gali pasirinkti daugiau nei vieną atsakymą, atsakymų procentinės dalies suma gali viršyti 100 proc.
- Šioje ataskaitoje šalys vadinamos oficialia santrumpa, kaip nurodyta toliau.

BE	Belgija	FR	Prancūzija	NL	Nyderlandai
BG	Bulgarija	HR	Kroatija	AT	Austrija
CZ	Čekija	IT	Italija	PL	Lenkija
DK	Danija	CY	Kipro Respublika*	PT	Portugalija
DE	Vokietija	LV	Latvija	RO	Rumunija
EE	Estija	LT	Lietuva	SI	Slovėnija
IE	Airija	LU	Liuksemburgas	SK	Slovakija
EL	Graikija	HU	Vengrija	FI	Suomija
ES	Ispanija	MT	Malta	SE	Švedija

*Kipras yra viena iš 27 ES valstybių narių. Dėl praktinių priežasčių pokalbiai buvo vykdomi tik Kipro Respublikos vyriausybės kontroliuojamoje šalies dalyje.

Pagrindinės išvados

Poveikis ir rizika, su kuriais vaikai susiduria socialiniuose tinkluose

- 58 proc. europiečių per pastarąsias septynias dienas susidūrė su turiniu, dėl kurio jie nebuvo tikri, ar jis patikimas, o 57 proc. – su turiniu, kuris, jų manymu, yra melagingas ar klaidinantis. 42 proc. respondentų mano, kad susidūrė su turiniu, kuris gali būti užsienio mėginimo daryti įtaką jų nuomonei dalis. Ši dalis Estijoje padidėjo iki 55 proc., Latvijoje – iki 54 proc., o Nyderlanduose ir Belgijoje – iki 35 proc.
- Susidūrę su įtartinu turiniu, europiečiai beveik vienodai jį tikrina pagal kitus šaltinius (33 proc.) ir paprasčiausiai ignoruoja (32 proc.). Tik 15 proc. apie tai praneša platformai, 15 proc. aptaria ją su draugais ar šeima, o 5 proc. dalijasi ja internetu.
- Europiečiai pritaria griežtesniam taisyklėmis grindžiamam atsakui į klaidingą informaciją: Dvi dažniausiai pasirenkamos priemonės yra griežtesnės sankcijos už neteisėtą turinį (44 proc.) ir griežtesnės platformų taisyklės (40 proc.), palyginti su švietimu ir gebėjimu naudotis žiniasklaidos priemonėmis (29 proc.).
- Septyni iš dešimties europiečių yra susirūpinę dėl rizikos, su kuria vaikai susiduria internete – nuo patyčių kibernetinėje erdvėje ar priekabiavimo (71 proc.) iki viliojimo internete ar seksualinio išnaudojimo (70 proc.). Dauguma yra susirūpinę dėl kiekvienos rizikos kiekvienoje valstybėje narėje.
- 63 proc. europiečių pageidauja privalomų ES lygmens taisyklių, kuriomis būtų ribojama vaikų prieiga prie socialinės žiniasklaidos pagal amžių: 36 proc. pritaria visiškam draudimui būti jaunesniam nei tam tikro amžiaus, o 27 proc. pritaria tam, kad prieiga būtų atidėta. Kiekvienoje valstybėje narėje parama viršija 50 proc.

Demokratijos ir teisinės valstybės suvokimas

- Žodžio laisvė (34 proc.), laisvi ir sąžiningi rinkimai (32 proc.) ir pagarba teisei valstybei

ir pagrindinėms teisėms (31 proc.) laikomi svarbiausiais demokratijos ramsčiais ES.

- 51 proc. europiečių yra patenkinti teisinės valstybės principo laikymusi savo šalyje, palyginti su 47 proc. ES lygmeniu (taip pat 47 proc. yra nepatenkinti). Nacionalinis pasitenkinimas svyruoja nuo 91 proc. Liuksemburge iki 29 proc. Bulgarijoje.
- dauguma nemano, kad piliečių veiksmai, išskyrus rinkimus, yra veiksmingi: tiesioginis piliečių dalyvavimas (pvz., Europos piliečių iniciatyva) – 46 proc., o narystė asociacijoje ar NVO – mažiausiai veiksminga priemonė (35 proc.).

Energetikos krizė

- Didesnių atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų plėtojimas yra pagrindinė priemonė, kurią europiečiai sieja su ES perėjimu nuo iškastinio kuro (pirmiausia 35 proc., iš viso 56 proc.), gerokai lenkianti energijos vartojimo efektyvumo priemones (40 proc.) ir branduolinius sprendimus (32 proc.).
- Didėjant energijos kainoms europiečiai daugiausia koreguoja savo elgesį, o ne investuoja į struktūrinius sprendimus: 31 proc. sumažino savo bendrą elektros energijos suvartojimą, o 27 proc. atidžiau stebėjo savo energijos vartojimą, palyginti tik su 16 proc., investuojančių į efektyvius prietaisus, ir 14 proc., diegiančių atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimus. 11 proc. nesiėmė jokių veiksmų.

Prekyba: įvairinimas ir ES lygmens bendradarbiavimas

- 65 proc. europiečių sutinka, kad ES turėtų stiprinti savo ekonominę nepriklausomybę įvairindama savo prekybos santykius, o 62 proc. mano, kad valstybės narės, derėdamosi kartu ES lygmeniu, pasiekia geresnių rezultatų. Dauguma pritaria abiem teiginiais kiekvienoje valstybėje narėje.
- Pasitikėjimas ES yra stipriausia paramos varomoji jėga: susitarimas dėl ES lygmens bendradarbiavimo prekybos srityje yra 72

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

proc. tų, kurie pasitiki ES, palyginti su 49 proc. tų, kurie ja nepasitiki.

vertina daug griežčiau nei pagrindinius ES iššūkius.

Svarbiausių ES uždavinių ir prioritetų suvokimas

- Pragyvenimo išlaidos (39 proc.) tebėra didžiausias europiečių rūpestis prieš karą Ukrainoje (33 proc.) ir neteisėtą migraciją (32 proc.). Nuo 2025 m. rugsėjo mėn. susirūpinimas dėl pragyvenimo išlaidų padidėjo (+10 procentinių punktų), o susirūpinimas dėl karo Ukrainoje sumažėjo (-14 procentinių punktų).
- Paklausti, kam ES turėtų teikti pirmenybę, europiečiai prieš pat klimato kaitą (21 proc.) ir karą Ukrainoje (20 proc.) neteisėtą migraciją (25 proc.) ir saugumą bei gynybą (24 proc.)

ES saugumas ir gynyba

- 52 proc. europiečių sutinka, kad jų šalies saugumui kyla grėsmė, t. y. 16 punktų mažiau nei 2026 m. sausio mėn. Nepaisant šio sumažėjimo, 68 proc. sutinka, kad ES turėtų stiprinti savo gebėjimą gintis savarankiškai, t. y. dauguma kiekvienoje valstybėje narėje.
- 56 proc. europiečių tiki, kad ES stiprins saugumą ir gynybą ir geriau apsaugos savo piliečius, t. y. 4 procentiniais punktais daugiau nei 2026 m. sausio mėn., t. y. mažiau nei pritaria savarankiškos ES gynybos principui.

1. Poveikis ir rizika, su kuriais vaikai susiduria socialiniuose tinkluose

1.1 Netikros ir klaidinančios informacijos pateikimas internete ir atsakymai į ją

Praktiškai dauguma europiečių kiekvieną savaitę susiduria su abejotino patikimumo turiniu

Praktiškai abejotino patikimumo internetinio turinio poveikis yra plačiai paplitęs. Klausimas buvo pateiktas tik dėl pastarųjų septynių dienų, trumpo laikotarpio, tačiau daugiau nei vienas iš dviejų europiečių (58 proc.) susidūrė su turiniu, dėl kurio jie nebuvo tikri, įskaitant maždaug vieną iš penkių (22 proc.) kasdien arba beveik kasdien. Panaši dalis (57 proc.) susidūrė su turiniu, kuris, jų manymu, yra melagingas ar klaidinantis, vėl apie vieną iš penkių (21 proc.) kiekvieną dieną arba beveik kiekvieną dieną. Suvokiama užsienio šalių kišimosi rizika yra šiek tiek mažiau paplitusi, tačiau toli gražu ne nedidelė: 42 proc. respondentų susidūrė su turiniu, kuris, jų manymu, gali būti susijęs su užsienio šalies ar organizacijos bandymu daryti įtaką jų nuomonei. Nors ši dalis yra mažesnė nei 50 proc., ji vis dar yra labai didelė.

Reguliarus abejotino patikimumo turinio poveikis, bent kartą per savaitę, yra didžiausias Baltijos valstybėse, Kroatijoje, Graikijoje ir Rumunijoje, kur jis svyruoja nuo maždaug 65 proc. iki 72 proc., o mažiausias – Prancūzijoje (50 proc.), Vokietijoje (52 proc.), Nyderlanduose (53 proc.) ir Belgijoje (54 proc.). Reitingas beveik identiškas turiniui, kuris, respondentų nuomone, yra melagingas ar klaidinantis.

Suvokiama užsienio šalių kišimosi rizika skiriasi. Čia išryškėja aiškus geografinis modelis, nes šalys, kurios praneša apie dažniausiai patiriamą poveikį, yra tos, kurios yra ES rytiniame flange, arčiausiai Rusijos. Bent kartą per savaitę 55 proc. respondentų Estijoje, 54 proc. Latvijoje, 52 proc. Lietuvoje, 50 proc. Rumunijoje ir 49 proc. Lenkijoje susiduria su turiniu, kuris, jų nuomone, gali būti užsienio šalies ar organizacijos bandymo daryti įtaką nuomonei dalis, palyginti su 42 proc. ES 27 vidurkiu. Mažiausia ekspozicija yra Nyderlanduose ir Belgijoje (po 35

Q13 Per pastarąsias septynias dienas, kaip dažnai jūs susiduriate su informacija internete, kad jūs ...

Several times a week

■ Kasdien arba beveik kiekvieną dieną ■ Kartą per savaitę ■ Rečiau ■ Niekada ■ Nežinau

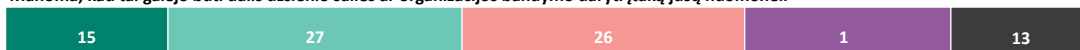
Neaišku, ar jis buvo patikimas.

manoma, kad yra melagingi ar klaidinantys;

Manoma, kad tai galėjo būti dalis užsienio šalies ar organizacijos bandymo daryti įtaką jūsų nuomonei.

Abejonės dėl informacijos yra bendro pobūdžio, tačiau suvokiamas užsienio kišimasis yra didžiausias rytiniame flange.

Poveikio dažnumas ES skiriasi, tačiau šalys, kurios praneša apie dažniausiai patiriamą poveikį, yra linkusios tą patį daryti dėl visų trijų elementų vienu

proc.), Prancūzijoje (37 proc.) ir Vokietijoje (38 proc.). Atotrūkis vis dar yra didesnis, kalbant apie priešingą atsakymą: maždaug vienas iš keturių respondentų Vokietijoje ir Nyderlanduose teigia niekada nesusidūręs su tokiu turiniu, o Baltijos šalyse – maždaug vienas iš aštuonių. Vis dėlto kelios

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

šalys, kuriose bendros abejonės dėl informacijos yra didelės, pavyzdžiui, Kroatija ir Graikija, praneša apie daug mažesnį suvokiamą užsienio šalių kišimosi poveikį (45 proc. ir 44 proc.), o tai rodo, kad platus skepticizmas dėl interneto turinio automatiškai nereiškia tyčinio užsienio šalių manipuliavimo jausmo.

labiausiai paplitęs atsakas, tačiau tik su nedidele persvara, palyginti su pasitraukimu. Kitos reakcijos yra retesnės: 15% praneša apie turinį platformai ar svetainei, o ta pati dalis (15%) aptaria jį su draugais ar šeima. Labai nedaug respondentų teigia, kad jais dalijasi internete (5 proc.), o tai rodo, kad aktyvus turinio, kuris, kaip manoma, yra klaidingas, plitimas tebėra ribotas.

Dažną poveikį visų pirma lemia naudojimasis socialine žiniasklaida, taigi ir amžius.

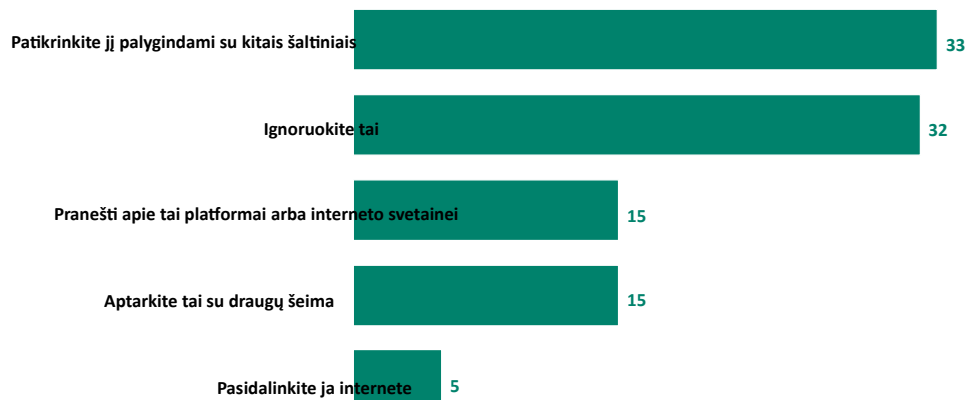
Šio poveikio pasiskirstymas grindžiamas gana paprasta logika: kuo daugiau asmuo naudoja socialine žiniasklaida, kad gautų informaciją, tuo didesnė tikimybė, kad jis susidurs su turiniu, kuris, jo nuomone, yra nepatikimas. Socialinės žiniasklaidos naudojimas informacijai yra pats stipriausias veiksnys. Kasdieniai naudotojai daug dažniau nei nenaudotojai praneša apie abejotino patikimumo turinio savaitinį poveikį (63 proc., palyginti su 34 proc.), o suvokiamo užsienio kišimosi atotrūkis vis dar yra didesnis (48 proc., palyginti su 17 proc.), o 41 proc. nenaudotojų teigia niekada nesusidūrę su tokiu turiniu). Taip pat pastebimas amžiaus poveikis, nors tikėtina, kad jis bus iš dalies susijęs su naudojimusi socialine žiniasklaida, nes jauni žmonės yra didžiausi šių platformų naudotojai. 15–24 m. respondentai dažniausiai praneša apie dažną ekspoziciją – 71 proc. abejotino patikimumo turinio atveju ir 53 proc. įtariamo užsienio šalių kišimosi atveju, palyginti su atitinkamai 51 proc. ir 32 proc. 55 m. ir vyresnių respondentų. Tai yra veidrodinis modelis, rodantis susirūpinimą dėl rizikos, su kuria susiduria vaikai, kur vyresnio amžiaus respondentai išsiskyrė. Kiti kintamieji rodo tą pačią kryptimi. Respondentai, kurie nevykdo profesinės veiklos, daugiausia išėję į pensiją, yra vieni iš mažiausiai paveiktų (51 proc. ir 32 proc.), o lytis, išsilavinimas ir gyvenamoji vieta mažai kuo skiriasi.

Europiečiai nesutaria, ar tikrinti įtartą turinį, ar tiesiog jo ignoruoti.

Susidūrę su informacija, kuri, jų manymu, gali būti melaginga ar klaidinanti, europiečiai susiduria su dviem labai skirtingomis beveik vienodo svorio reakcijomis. Trečiasis tikrina informaciją, lygindamas ją su kitais šaltiniais (33 proc.), o beveik tiek pat jų tiesiog ignoruoja (32 proc.). Todėl tikrinimas yra

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

14 klausimas. Kai internete randate informacijos, kuri, jūsų nuomone, gali būti neteisinga arba klaidinanti, ką paprastai darote (galimi keli atsakymai)

Skirtingose šalyse tikrinimo ir ignoravimo pusiausvyra labai skiriasi.

Nors tikrinimas ir ignoravimas yra beveik susieti ES lygmeniu, jų pusiausvyra valstybėse narėse labai skiriasi. Dalis, kuri tikrina informaciją pagal kitus šaltinius, yra gana stabili, tačiau dalis, kuri tiesiog ignoruoja ją, svyruoja nuo maždaug vieno iš penkių iki daugiau nei keturių iš dešimties. Tikrinimas aiškiai vyrauja Estijoje (40 proc. patikra, palyginti su 22 proc. ignoravimu), taip pat Lenkijoje, Austrijoje ir Rumunijoje, o ignoravimas vyrauja Danijoje (41 proc. ignoruojama, palyginti su 24 proc. patikra), Kroatijoje (44 proc. ignoruojama, palyginti su 28 proc. patikra), Nyderlanduose (42 proc. ignoruojama, palyginti su 27 proc.) ir Airijoje (40 proc. ignoruojama, palyginti su 27 proc. patikra). Polinkis pranešti apie turinį platformai taip pat skiriasi – nuo maždaug 10 proc. Suomijoje ir Latvijoje iki daugiau kaip 20 proc. Portugalijoje, Kipre ir Rumunijoje.

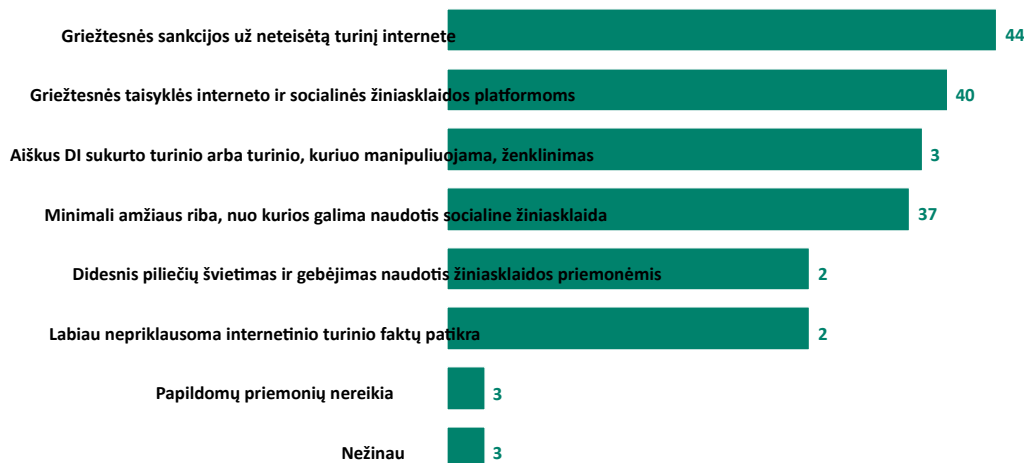
Europiečiai pirmenybę teikia griežtesnėms, taisyklėmis grindžiamoms, o ne švelnesnėms priemonėms

Paklausti, kurioms priemonėms turėtų būti teikiama pirmenybė siekiant sumažinti neigiamą melagingos ar klaidinančios informacijos internete poveikį ir turėti galimybę pasirinkti iki dviejų priemonių, europiečiai pirmenybę teikia griežtesnėms taisyklėmis grindžiamoms priemonėms. Keturios

dažniausiai pasirenkamos priemonės yra reguliuojamojo pobūdžio ir glaudžiai susijusios tarpusavyje: griežtesnės sankcijos už neteisėtą internetinį turinį (44 proc.), griežtesnės taisyklės interneto ir socialinės žiniasklaidos platformoms (40 proc.), aiškus DI sukurto arba manipuliuojamo turinio ženklavimas (38 proc.) ir minimalaus amžiaus riba, nuo kurios suteikiama prieiga prie socialinės žiniasklaidos (37 proc.). Priemonės, kurios grindžiamos galių piliečiams suteikimu, yra prastesnės: 29 proc. respondentų pasirinko geresnį švietimą, gebėjimą naudotis žiniasklaidos priemonėmis ir labiau nepriklausomą faktų tikrinimą. Beveik niekas nemano, kad papildomų priemonių nereikia (3 proc.), o tai rodo beveik visuotinį reikalavimą imtis veiksmų.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

15 klausimas. Kurioms iš toliau nurodytų priemonių, jei tokių yra, turėtų būti teikiama pirmenybė siekiant sumažinti neigiamą melagingos ar klaidinančios informacijos internete poveikį? *(Galimi keli atsakymai, ne daugiau kaip 2)*

Reguliavimo priemonės taikomos beveik visose valstybėse narėse

Pirmenybė reguliavimo priemonėms teikiama visoje Europos Sąjungoje. Griežtesnės sankcijos už neteisėtą internetinį turinį ir griežtesnės taisyklės interneto ir socialinės žiniasklaidos platformoms yra vienos iš dažniausiai pasirenkamų priemonių beveik kiekvienoje valstybėje narėje. Daugiausia pritariama griežtesnėms sankcijoms Portugalijoje (52 proc.), Prancūzijoje (50 proc.), taip pat Ispanijoje ir Rumunijoje (po 49 proc.), o mažiausiai – Latvijoje (31 proc.). Daugumoje šalių prasčiau vertinamos priemonės, kurios grindžiamos galių piliečiams suteikimu, t. y. geresnis švietimas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis, taip pat labiau nepriklausomas faktų tikrinimas. Visur tik nedidelė mažuma mano, kad papildomų priemonių nereikia.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

1.2 Pavojai, su kuriais vaikai susiduria internete, ir jų apsauga

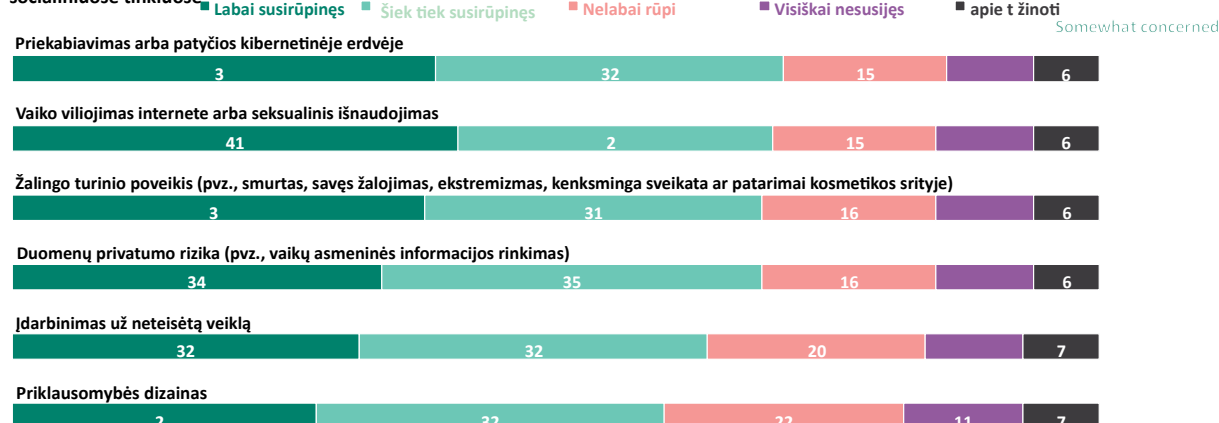
Didelis ir intensyvus susirūpinimas dėl rizikos rezultatai rodo, kad labai didelė dalis europiečių yra susirūpinę dėl įvairių pavojų, su kuriais vaikai gali susidurti socialiniuose tinkluose. Beveik septyni iš dešimties respondentų teigia, kad jie yra susirūpinę dėl kiekvienos tirtos rizikos, o išmatuoti lygiai iš esmės yra gana artimi vienas kitam. Didžiausią susirūpinimą kelia patyčios kibernetinėje erdvėje ar priekabiavimas (71 proc.) ir viliojimas internete ar seksualinis išnaudojimas (70 proc.), taip pat žalingo turinio, pavyzdžiui, smurto, savęs žalojimo ar ekstremizmo, poveikis (69 proc.) ir duomenų privatumo rizika (69 proc.). Tai šiek tiek mažiau, nors tam vis dar pritaria aiški dauguma, kalbant apie verbavimą neteisėtai veiklai (64 proc.) ir priklausomybę sukeliantį platformų kūrimą (60 proc.). Ne mažiau svarbus ir šio susirūpinimo intensyvumas. Respondentų, kurie teigia, kad yra "labai susirūpinę", o ne tik "šiek tiek susirūpinę", dalis yra didelė. Beveik keturi iš dešimties europiečių yra labai susirūpinę dėl vaikų viliojimo internete ar seksualinio išnaudojimo (41 proc.), patyčių kibernetinėje erdvėje ar priekabiavimo (39 proc.) ir žalingo turinio poveikio (38 proc.). Duomenų privatumo rizikos (34 proc.), verbavimo neteisėtai veiklai (32 proc.) ir priklausomybę sukeliančio dizaino (28 proc.) atveju ši dalis yra šiek

ties mažesnė, tačiau vertinant absoliučiais skaičiais ji tebėra didelė. Verta pabrėžti, kad šis klausimas buvo pateiktas visiems europiečiams, o ne tik tėvams, todėl susirūpinimo mastas tampa dar ryškesnis. Galiausiai tik 6–7 proc. respondentų atsakė „nežinau“ apie jokią riziką, o tai rodo, kad europiečiai gali lengvai išreikšti savo poziciją šiais klausimais.

Dauguma yra susirūpinę kiekvienoje ES valstybėje narėje

Kiekvienoje valstybėje narėje dauguma respondentų yra susirūpinę dėl kiekvienos tirtos rizikos. Net tose šalyse, kuriose susirūpinimas yra mažiausias, pavyzdžiui, Belgijoje, Vokietijoje, Prancūzijoje, Vengrijoje ir Austrijoje, maždaug šeši iš dešimties respondentų yra susirūpinę dėl kiekvienos rizikos. Todėl nė viena nacionalinė visuomenė neišsiskiria tokiu dideliu susirūpinimu, o skirtumai tarp šalių visų pirma yra laipsnio skirtumai. Susirūpinimas yra didesnis keliose pietinėse ir rytinėse valstybėse narėse, kurių dauguma yra mažesnės šalys. Kalbant apie kenksmingo turinio poveikį, susijusių respondentų dalis svyruoja nuo 63 proc. Nyderlanduose ir 64 proc. Vokietijoje ir Belgijoje iki 0 proc. Airijoje ir 1 proc. Portugalijoje, o Maltoje ir Kipre siekia beveik 0 proc. Panašus paplitimas nustatytas kalbant apie viliojimą internete ar seksualinį išnaudojimą – nuo 64 proc. Nyderlanduose iki daugiau kaip 90 proc. Kipre, taip

11 klausimas. Kaip nerimaujate dėl toliau nurodytos rizikos, su kuria vaikai susiduria socialiniuose tinkluose

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

pat apie patyčias kibernetinėje erdvėje ar priekabiavimą – tai labiausiai visiems rūpimas klausimas – nuo 64 proc. Vokietijoje iki 95 proc. Maltoje. Kai kurios šalys išsiskiria specifine rizika: Pavyzdžiui, Rumunijoje ir Slovakijoje susirūpinimas dėl verbavimo neteisėtai veiklai siekia 72 proc., t. y. gerokai viršija ES 27 vidurkį (64 proc.). Visose šešiose rizikos rūšyse nacionaliniai susirūpinimą keliantys lygmenys paprastai veikia kartu: kai respondentai yra labiau susirūpinę dėl vienos rizikos, jie paprastai yra labiau susirūpinę ir dėl kitų rizikos veiksnių. Portugalijoje, Estijoje, Airijoje ir Lietuvoje visų šešių rūšių rizika yra didesnė už ES 27 vidurkį, o Prancūzijoje, Vokietijoje, Belgijoje ir Vengrijoje – mažesnė už ES 27 vidurkį. Akivaizdžiausia išimtis yra priklausomybę sukeliantis dizainas, kuris rodo didžiausius skirtumus tarp šalių – nuo 50 proc. Prancūzijoje ir 52 proc. Švedijoje iki 90 proc. Maltoje. Prancūzija ir Švedija yra kur kas mažiau susirūpinusios dėl šios rizikos nei kitos, o Slovėnija yra žemiau ES 27 vidurkio pagal daugumą rizikų, tačiau viršija jį pagal priklausomybę sukeliantį dizainą. Todėl atrodo, kad susirūpinimas dėl labiau paplitusių pavojų internete, pavyzdžiui, viliojimo ar patyčių kibernetinėje erdvėje, visoje Sąjungoje yra tolygesnis nei susirūpinimas dėl to, kaip platformos yra suprojektuotos taip, kad atkreiptų vaikų dėmesį.

Amžius, daug daugiau nei lytis, kelia susirūpinimą, o labiausiai nerimauja vyresni nei 55 metų asmenys

Moteryų susirūpinimas dėl rizikos, su kuria vaikai susiduria internete, yra šiek tiek didesnis nei vyrų, nors skirtumas tebėra nedidelis. Moterys šiek tiek labiau nei vyrai nerimauja dėl vaikų viliojimo ar seksualinio išnaudojimo internete (72 proc., palyginti su 6 proc.) ir dėl žalingo turinio poveikio (70 proc., palyginti su 6 proc.), o kitos rizikos skirtumai yra panašūs. Didžiausias skirtumas yra susijęs su amžiumi. 55 metų ir vyresni respondentai yra daug labiau susirūpinę nei jaunesni, ir tai pasakytina apie kiekvieną išbandytą riziką. Pavyzdžiui, 75 proc. 55 metų ir vyresnių asmenų yra susirūpinę dėl žalingo turinio poveikio, 76 proc. – dėl viliojimo internete ir patyčių kibernetinėje erdvėje ir 75 proc. – dėl duomenų privatumo rizikos, palyginti su atitinkamai 62 proc., 64 proc., 65 proc. ir

62 proc. 25–39 metų asmenų. Kitos amžiaus grupės yra gana arti viena kitos. Pažymėtina, kad 25–39 metų amžiaus asmenys iš tiesų yra mažiausiai suinterasuota grupė, nors tikėtina, kad šioje amžiaus grupėje yra daug mažų vaikų tėvų. Pagal profesiją respondentai, kurie nevykdo profesinės veiklos, yra labiausiai susirūpinę, t. y. apie 75 proc. visų rizikų. Šis rezultatas tikriausiai iš dalies supainiotas su amžiumi, nes šią grupę daugiausia sudaro vyresnio amžiaus, pensininkai. Namų ūkio sudėtis rodo tą pačią kryptį. Respondentai, neturintys jaunesnių nei 15 metų vaikų, yra labiau susirūpinę (72–74 proc. pagal didžiausią riziką) nei tie, kurie gyvena su trimis ar daugiau vaikų (apie 60 proc.). Šiuo atveju skirtumas yra bent iš dalies susijęs su amžiaus poveikiu, nes vyresnio amžiaus respondentai yra mažiau linkę turėti namuose gyvenančių mažų vaikų.

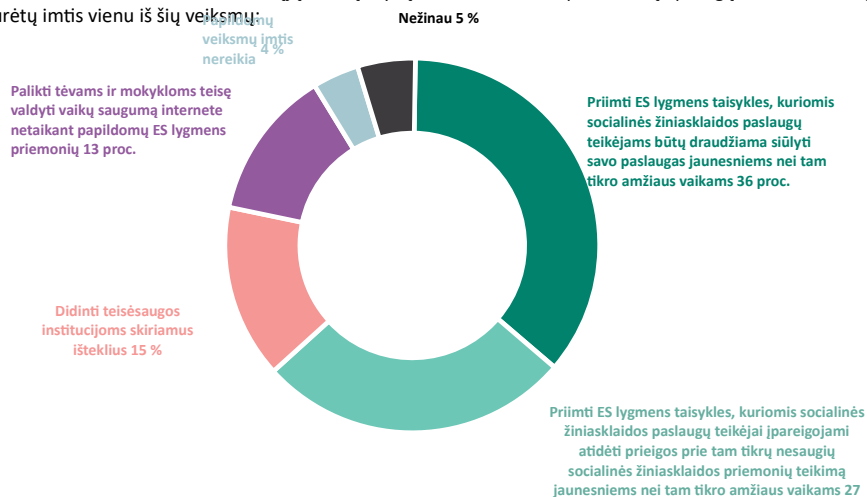
Akivaizdi dauguma nori privalomų ES lygmens vaikų apsaugos internete taisyklių

Paklausti, kokių veiksmų ES turėtų imtis, kad sustiprintų vaikų apsaugą internete, europiečiai aiškiai pritaria privalomoms ES lygmens taisyklėms. Šias dvi galimybes, susijusias su ES masto taisyklėmis, iš viso pasirinko 63 proc. respondentų: 36 proc. atvejų ES būtų priėmusi taisykles, kuriomis socialinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams būtų draudžiama siūlyti savo paslaugas jaunesniems nei tam tikro amžiaus vaikams, o dar 27 proc. atvejų paslaugų teikėjai būtų įpareigoti atidėti vaikų prieigą prie tam tikrų nesaugių platformų jaunesniems nei tam tikro amžiaus vaikams. Daug mažiau respondentų renka kitus metodus: 15 proc. teiktų pirmenybę teisėsaugos institucijoms skiriamų išteklių didinimui ir tik 13 proc. paliktų šį klausimą spręsti tėvams ir mokykloms be papildomų ES lygmens priemonių.

Tik 4 proc. mano, kad nereikia imtis jokių papildomų veiksmų, o 5 proc. nuomonės nepateikė.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

12 klausimas. Skaitmeninių paslaugų akte (SPA) reikalaujama, kad interneto platformos geriau apsaugotų vaikus nuo žalos, kuri gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl patyčių kibernetinėje erdvėje, viliojimo, smurtinės ir (arba) ekstremistinės medžiagos poveikio, priklausomybę sukeliančio dizaino arba vadinamųjų triušių skylių. Siekiant toliau stiprinti vaikų apsaugą internete, kurių, jūsų nuomone, ES turėtų imtis vienu iš šių veiksmų.

Visur pritariama ES taisyklėms ir esama didesnių skirtumų, susijusių su visišku draudimu

Pirmenybė ES lygmens taisyklėms teikiama visų valstybių narių balsų dauguma. Visur bent dauguma pritaria abiem galimybėms, susijusioms su ES masto taisyklėmis: nuo 54 proc. Austrijoje iki maždaug 70 proc. ar daugiau keliose pietinėse ir rytinėse šalyse, pavyzdžiui, Graikijoje (74 proc.), taip pat Portugalijoje ir Rumunijoje (po 72 proc.). Todėl visoje Europos Sąjungoje bendrai sutariama dėl paramos ES veiksmams, kuriais siekiama apsaugoti vaikus internete. Tačiau yra daugiau skirtumų, susijusių su galimybe visiškai uždrausti, t. y. ES taisyklėmis, kuriomis socialinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams neleidžiama siūlyti savo paslaugų jaunesniems nei tam tikro amžiaus vaikams. Ši galimybė svyruoja nuo 27 proc. Austrijoje ir 28 proc. Vokietijoje iki 44 proc. Airijoje, Portugalijoje, Rumunijoje, Slovakijoje ir Bulgarijoje ir iki 49 proc. Graikijoje. Kontrastas atspindi tinkamiausios priemonės, o ne bendro paramos lygio skirtumą. Kai kuriose šalyse, pavyzdžiui, Graikijoje (49 proc., palyginti su 25 proc. uždelstos prieigos atveju), Airijoje (44 proc., palyginti su 19 proc.) ir Bulgarijoje (44 proc., palyginti su 23 proc.), laikomasi nuomonės, kad draudimas yra visiškas. Kitose šalyse ji pritaria laipsniškesniam požiūriui, grindžiamam prieigos atidėjimu, kaip antai Estijoje

(41 proc. už atidėjimą, palyginti su 30 proc. uždraudimu) ir Slovėnijoje (39 proc. prieš 30 proc.).

Parama visiškam draudimui auga su amžiumi ir tarp tų, kurie labiausiai nutolę nuo socialinės žiniasklaidos

Parama ES lygmens taisyklėms visose socialinėse grupėse yra stabili – beveik visose jos sudaro apie 56–69 proc., o tai individualiu lygmeniu patvirtina šalių jau pasiektą bendrą sutarimą. Kaip ir šalių atveju, esama skirtumų, susijusių su priemonės pasirinkimu ir visų pirma su parama visiškam draudimui. Ši parama su amžiumi nuolat didėja – nuo 29 proc. 15–24 m. respondentų iki 43 proc. 55 m. ir vyresnių respondentų. Vyresnio amžiaus respondentai taip pat yra mažiau linkę palikti šį klausimą spręsti tėvams ir mokykloms (11 proc., palyginti su 18 proc. jauniausių respondentų). Tačiau didžiausias kontrastas susijęs su naudojimusi socialine žiniasklaida: ne naudotojai labiausiai pritaria visiškam draudimui (46 proc.) ir mažiausiai linkę palikti jį tėvams ir mokykloms (6 proc.), o kuo daugiau asmuo naudojasi socialiniais tinklais informacijai gauti, tuo labiau jie linkę atidėti prieigą, o ne uždrausti. Vaikų buvimas sustiprina amžiaus modelį. Respondentai, neturintys jaunesnių nei 15 metų vaikų, labiau pritaria visiškam draudimui (39 proc.) nei tie, kurie gyvena su trimis ar daugiau vaikų (29 proc.), kurie šiek tiek labiau linkę atidėti

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

prieigą. Lytis, išsilavinimas ir gyvenamoji vieta,
priešingai, mažai ką keičia.

2. Demokratijos ir teisinės valstybės suvokimas

2.1 Demokratijos ramsčių nustatymas

Kalbant apie demokratijos ramsčių nustatymą ES, svarbiausia – žodžio laisvė

Beveik trečdalis europiečių mano, kad žodžio laisvė (34 proc.) yra svarbiausias demokratinės visuomenės elementas, po jos eina laisvi ir sąžiningi rinkimai (32 proc.) ir teisinės valstybės principo laikymasis bei pagrindinių teisių apsauga (31 proc.).

Nors pagrindinės demokratinės laisvės yra didžiausias piliečių rūpestis, kova su korupcija ir institucijų nepriklausomumas taip pat labai svarbūs: kova su korupcija (28 proc.), teisingumo sistemos nepriklausomumas (26 proc.), politinių lyderių skaidrumas ir atskaitomybė (26 proc.).

Šie elementai gerokai lenkia klausimus, susijusius su demokratiniu pliuralizmu ir pilietine erdve: piliečių dalyvavimas viešose diskusijose ir sprendimų priėmimo procese (22 proc.), taip pat žiniasklaidos laisvė ir nepriklausomumas (21 proc.).

Mažumų (14 proc.) ir politinės opozicijos (11 proc.) teisės minimos daug rečiau.

Nors žodžio laisvė yra dažniausiai ES lygmeniu minimas elementas, jos svarba Europos Sąjungoje skiriasi: vyrauja šiaurės vakaruose, pavyzdžiui, Nyderlanduose (45 proc.), Danijoje (44 proc.) ir Švedijoje (41 proc.). Laisvi ir sąžiningi rinkimai dažniausiai minimi Latvijoje (43 proc.), Rumunijoje (42 proc.) ir Lietuvoje (41 proc.).

Kita vertus, korupcijos mastas pietuose ir rytuose yra didesnis: Bulgarijoje 50 proc. respondentų mano, kad kova su korupcija yra svarbiausias demokratijos elementas, o tai gerokai viršija ES vidurkį (28 proc.). Panašios didelės dalys nustatytos Portugalijoje (46 proc.), Kroatijoje (44 proc.) ir Graikijoje (42 proc.).

Pagarba mažumų teisėms ir griežtas pasipriešinimas vyriausybės kritikai kiekvienoje valstybėje narėje yra gana menki ir neviršija atitinkamai 22 proc. (Liuksemburge – mažumų teisėms) ir 21 proc. (Maltoje – opozicijai).

Nuomonės apie tai, kas demokratijoje svarbiausia,

3 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų elementų, jūsų nuomone, yra svarbiausi demokratinės visuomenės elementai?

ES valstybėse narėse skiriasi

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

3 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų elementų, jūsų nuomone, yra svarbiausi demokratinės visuomenės elementai?

Pagrindas: ES 27 (%)

	27 ES valstybės narės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Žodžio ir saviraiškos laisvė	34	38	22	33	44	38	33	32	32	24	36	31	36	29	27	26	32	29	29	45	37	34	25	30	28	30	36	41
Laisvi ir sąžiningi rinkimai	32	33	35	37	36	38	38	37	20	26	26	31	23	21	43	41	28	36	32	43	35	39	28	42	30	32	41	41
Teisinės valstybės principo laikymasis ir pagrindinių teisių apsauga	31	26	28	32	32	31	32	28	35	35	29	32	36	33	29	19	35	33	37	23	31	25	36	34	39	36	33	29
Kova su korupcija	28	20	50	27	20	17	23	21	42	41	26	44	30	41	31	38	20	31	18	15	24	22	46	40	36	35	20	22
Nepriklausoma teisingumo sistema	26	27	38	25	27	25	24	26	37	31	21	39	22	24	20	20	23	34	26	28	30	34	23	26	28	27	31	21
Politinių lyderių skaidrumas ir atskaitomybė	26	25	25	25	22	19	28	31	32	35	29	28	29	38	22	35	31	28	32	21	20	22	37	24	26	22	21	20
Žiniasklaidos laisvė ir nepriklausomumas	21	17	18	24	21	21	26	19	18	19	18	20	22	19	21	26	25	20	25	24	21	31	16	15	27	21	22	26
Galimybė piliečiams dalyvauti viešuose debatuose ir sprendimų priėmimo procese	22	21	29	19	22	23	29	24	24	20	25	26	22	23	21	25	30	16	24	21	20	20	20	18	27	20	23	24
Pagarba mažumų teisėms	14	14	5	6	12	14	13	16	10	11	17	8	19	17	10	6	22	11	19	11	11	12	15	9	9	10	12	11
Stipri opozicija gali kritikuoti vyriausybę	11	14	9	8	11	15	15	16	13	10	11	11	8	17	14	12	19	8	21	14	9	11	8	10	8	9	11	10

Socialiniai ir demografiniai duomenys rodo didelę kartų atskirtį, susijusią su tuo, kaip Europos piliečiai suvokia demokratiją

55 metų ir vyresni respondentai rodo stipresnį ryšį su instituciniais teisinės valstybės ramsčiais: jie dažniau mini laisvus ir sąžiningus rinkimus (38 proc., palyginti su 26 proc. 15–24 metų amžiaus grupėje), pagarbą ir pagrindines teises (38 proc., palyginti su 24 proc.), nepriklausomą teisingumo sistemą (33 proc., palyginti su 18 proc.) ir kovą su korupcija (30 proc., palyginti su 21 proc.).

Kita vertus, jaunoji karta pirmenybę teikia labiau dalyvaujamajai ir įtraukiai demokratijos koncepcijai, daugiau dėmesio skirdama pagarbai mažumų teisėms (20 proc. 15–24 m. asmenų, palyginti su tik 11 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų) ir piliečių

galimybėms dalyvauti viešuose debatuose (24 proc., palyginti su 21 proc.).

Tokį patį ryšį su instituciniu sąžiningumu jaučia ir piliečiai, kurie kritiškiau vertina dabartinį ES veikimą: tie, kurie yra nepatenkinti teisinės valstybės principo laikymusi ES, yra labiau linkę kovoti su korupcija (31 proc., palyginti su 25 proc. patenkintų asmenų).

2.2 Nevienodas pasitenkinimas teisinės valstybės principu nacionaliniu ir ES lygmenimis

Europiečiai nesutaria dėl teisinės valstybės principo laikymosi, ypač ES lygmeniu

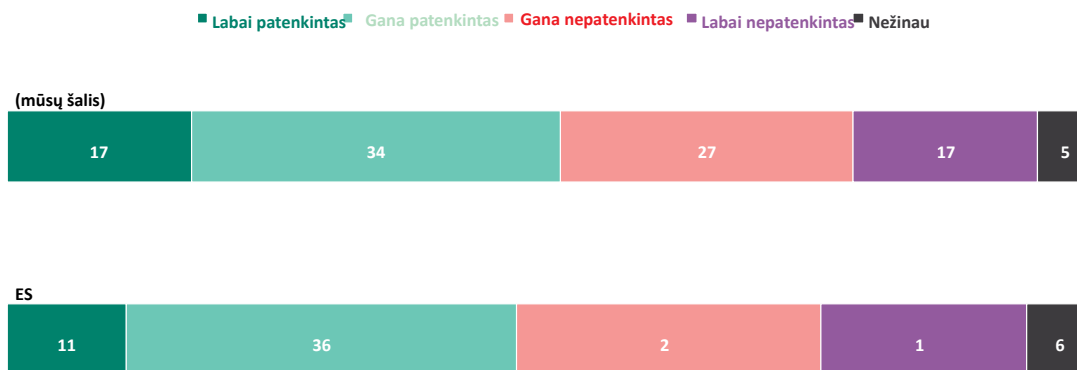
Nedidelė dauguma europiečių yra patenkinti teisinės valstybės principo laikymusi savo šalyje (51 proc., įskaitant 17 proc. labai patenkintų ir 34 proc. gana patenkintų), palyginti su 44 proc. nepatenkintų (27 proc. gana nepatenkintų ir 17 proc. labai nepatenkintų).

Nuomonės ES lygmeniu pasiskirsčiusios tolygiau: 47 proc. europiečių yra patenkinti teisinės valstybės principo laikymusi ES (11 proc. labai patenkinti, 36 proc. gana patenkinti), palyginti su tokia pačia 47 proc. nepatenkintųjų dalimi (28 proc. gana nepatenkinti, 19 proc. labai nepatenkinti), o tai reiškia, kad piliečiai šiek tiek kritiškiau vertina teisinės valstybės principą ES lygmeniu nei savo šalyje.

patenkinta, 43 proc. labai patenkinti, 28 proc. gana patenkinti) ir Estijoje (70 proc. – 32 proc. labai patenkinti, 38 proc. gana patenkinti) taip pat rodo labai teigiamą požiūrį. Šios penkios šalys išsiskiria ypač didele piliečių, kurie yra „labai patenkinti“, dalimi (atitinkamai 54 proc., 46 proc., 37 proc., 43 proc. ir 32 proc.); šis lygis nepasiektas niekur kitur ES, kur ši dalis neviršija 21 proc. (Austrija, Lietuva).

Kita vertus, Bulgarija (29 proc. iš viso patenkino: 12 proc. labai patenkinti, 17 proc. gana patenkinti, palyginti su 66 proc. nepatenkinti), Kroatija (32 proc. patenkinti, 8 proc. labai patenkinti, 24 proc. gana patenkinti, palyginti su 63 proc. nepatenkinti) ir Graikija (35 proc. patenkinti: 13 proc. labai patenkinti, 22 proc. gana patenkinti, palyginti su 62 proc. nepatenkinti) nurodo žemiausią pasitikėjimo teisine valstybe lygį savo šalyje.

4 klausimas. Apskritai, ar esate patenkintas, ar nepatenkintas teisinės valstybės principo laikymusi

Teisinės valstybės principo laikymasis labai skaldo valstybes nares

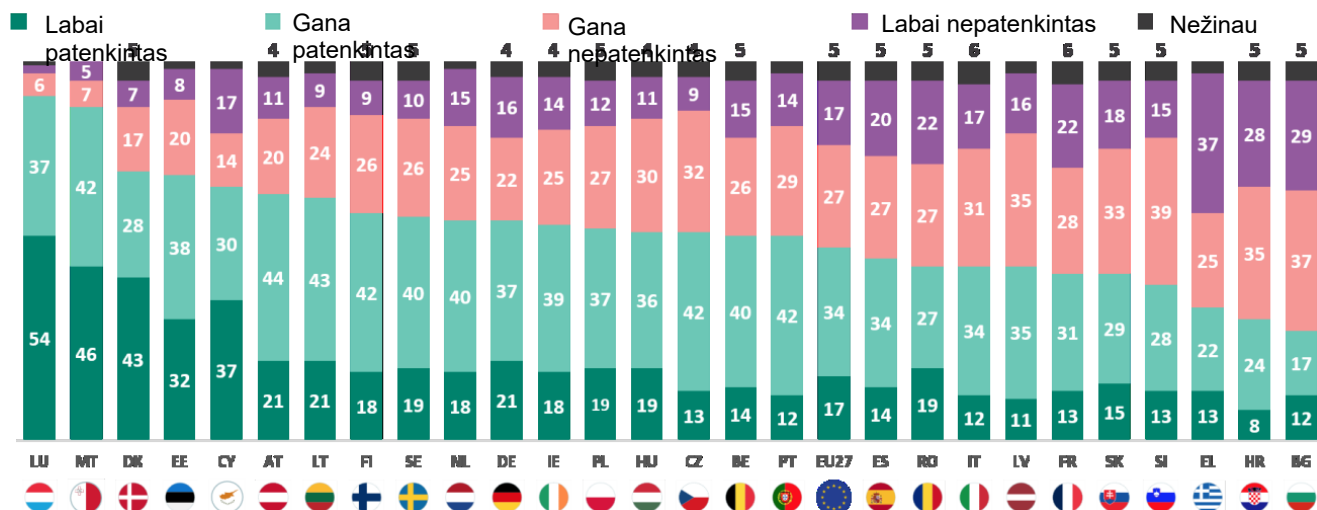
Europos piliečiai yra labai susiskaldę dėl to, kaip jie suvokia teisinės valstybės principą savo šalyje. Mažesnės valstybės narės laikosi ypač teigiamos nuomonės: Liuksemburgas (iš viso 91 proc. patenkintų: 54 proc. labai patenkinti, 37 proc. gana patenkinti), Malta (88 proc. 46 proc. labai patenkinti, 42 proc. gana patenkinti) ir Kipras (67 proc. 37 proc. labai patenkinti, 30 proc. gana patenkinti) visi nurodo, kad labai pasitiki savo nacionaline teisine valstybe. Danija (71 proc.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Apskritai bendras pasitenkinimas svyruoja nuo 1 proc. Liuksemburge iki 2 proc. Bulgarijoje, o tai rodo, kaip skirtingai teisinės valstybės principai taikomi skirtingose valstybėse narėse.

Q4 Apskritai, kiek esate patenkintas ar nepatenkintas teisinės valstybės principo laikymusi...

„(MŪSŲ ŠALIS)“

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

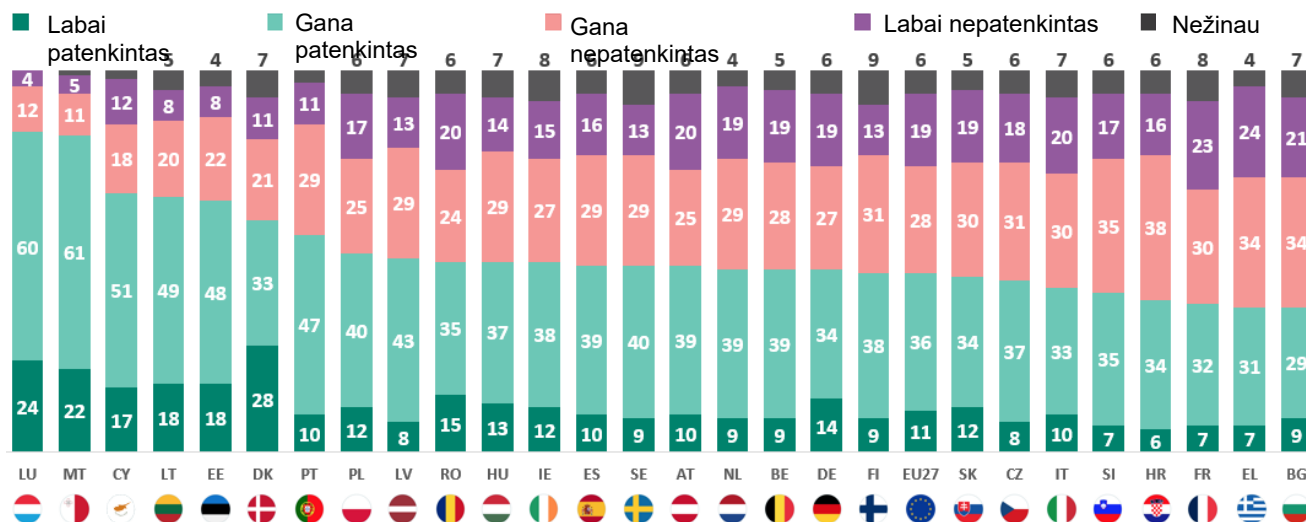
Pasitenkinimas teisinės valstybės principu nacionaliniu ir ES lygmenimis vis labiau panašėja

Pasitenkinimas teisinės valstybės principo laikymusi ES lygmeniu iš esmės atspindi nacionalinį vaizdą, tačiau turi didelį konvergencijos poveikį. Labiausiai patenkinti tebėra Liuksemburgas (84 proc.) ir Malta (83 proc.), Kipras (68 proc.), Lietuva (67 proc.) ir Estija (66 proc.), o Kroatija (40 proc.), Prancūzija (39 proc.), Graikija ir Bulgarija (po 38 proc.) nurodo žemiausią pasitenkinimo lygį, o Graikija (24 proc.) ir Bulgarija (21 proc.) taip pat nurodo didžiausią piliečių, kurie yra „labai nepatenkinti“, dalį.

Palyginus šiuos rezultatus su pasitenkinimu nacionaliniu lygmeniu, matyti konvergencijos

Q4 Apskritai, kiek esate patenkintas ar nepatenkintas teisinės valstybės principo laikymusi...

2. ES

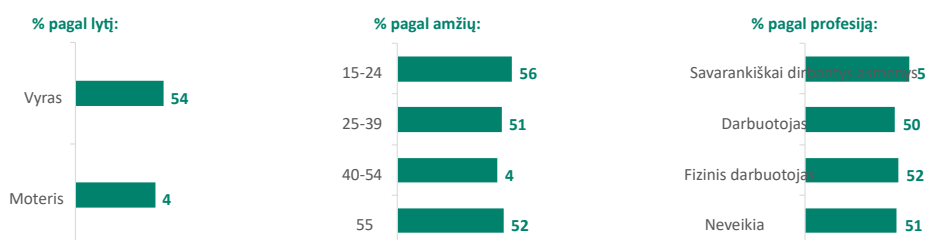
tendencija: šalys, kurios yra labiausiai patenkintos teisinės valstybės principu savo šalyje, paprastai yra šiek tiek mažiau patenkintos juo ES lygmeniu (Liuksemburgas: 91 proc. nacionaliniu lygmeniu, palyginti su 84 proc. ES; Malta: 88 proc., palyginti su 83 proc.; Danijoje: 71 proc., palyginti su 61 proc.), o šalys, kurios kritiškiausiai vertina savo nacionalinę teisinę valstybę, atrodo santykinai labiau patenkintos ES (Bulgarija: 29 proc. nacionaliniu lygmeniu, palyginti su 38 proc. ES; Kroatija: 32 proc., palyginti su 40 proc.; Graikijoje: 35 proc., palyginti su 38 proc.), o tai rodo, kad šiose šalyse ES laikoma šiek tiek patikimesne nuoroda.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Kontrastas su pastebėtu modeliu, susijusiu su suvokiama teisinės valstybės svarba jų šalyje

Pasitenkinimas teisinės valstybės principo laikymusi taip pat skiriasi priklausomai nuo socialinio ir demografinio profilio. Vyras (54 proc.) nurodo šiek tiek didesnį pasitenkinimą nei moterys (palyginti su 49 proc.). Amžius rodo netiesinį U formos modelį: pasitenkinimas yra didžiausias tarp 15–24 metų amžiaus asmenų (56 proc.), nuolat mažėja iki žemiausio taško tarp 40–54 metų amžiaus asmenų (49 proc.), o tarp 55 metų ir vyresnių asmenų vėl didėja (52 proc.). Tai skiriasi nuo pastebėto modelio, susijusio su suvokiama teisinės valstybės svarba (3 klausimas), kai vyresnio amžiaus respondentai labiausiai tikėjosi, kad tai yra pagrindinis demokratijos principas. Savarankiškai dirbantys respondentai išsiskiria kaip labiausiai patenkinta profesinė grupė (58 proc.), lenkia darbuotojus (50 proc.), fizinį darbą dirbančius darbuotojus (52 proc.) ir nedirbančius asmenis (51 proc.).

4 klausimas. Apskritai, kiek esate patenkintas arba nepatenkintas teisinės valstybės principo laikymusi? (1=visiškai nepatenkintas, 5=visiškai patenkintas)

2.3 Skepticizmas dėl piliečių veiksmų siekiant daryti įtaką ES sprendimų priėmimui

Europiečiai piliečių iniciatyvas ir kolektyvinius veiksmus vertina ne tik kaip balsavimą, bet ir kaip veiksmingiausius būdus daryti įtaką ES.

Veiksmingiausiais veiksmais laikomas dalyvavimas labiau tiesioginėse dalyvavimo formose, pavyzdžiui, Europos piliečių iniciatyvoje (iš viso 46 proc. 12 proc. labai veiksminga, 34 proc. gana veiksminga), po jos eina dalyvavimas politiniuose judėjimuose, partijose ar profesinėse sąjungose (iš viso 42 proc. veiksminga: 11 proc. labai veiksmingi, 31 proc. gana veiksmingi). Vis dėlto beveik pusė europiečių mano, kad šie du veiksmai yra neveiksmingi (atitinkamai 42 proc. ir 47 proc.).

Panaši respondentų dalis mano, kad tam tikrų produktų boikotavimas ar pirkimas dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių ir dalyvavimas demonstracijoje ar kitokio pobūdžio visuomeniniame judėjime yra veiksmingas (37 proc. iš viso veiksminga abiem atvejais), o narystė asociacijoje ar nevyriausybiniame organizacijoje laikoma mažiausiai veiksmingu veiksmu (35 proc. iš viso veiksminga: 9 proc. yra labai veiksmingi, 26 proc. gana veiksmingi), o vienas dažniausiai laikomas visiškai neveiksmingu (iš viso 53 proc. neveiksmingu, įskaitant 19 proc. „visiškai neveiksmingu“).

Apskritai manoma, kad labiau kolektyvinės dalyvavimo formos, piliečių iniciatyvos, politiniai judėjimai, partijos ir sąjungos yra veiksmingesnės nei individualūs ar su vartotojais susiję veiksmai, pavyzdžiui, boikotas ar asociatyvus dalyvavimas.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

5 klausimas. Dėl kiekvieno iš toliau nurodytų veiksmų pasakykite, ar, jūsų nuomone, tai yra veiksminga, ar ne, darant įtaką politinių sprendimų priėmimui ES lygmeniu po rinkimų

■ Labai veiksminga ■ Gana veiksminga ■ Nelabai veiksminga ■ Visiškai neveiksmingi ■ Nežinau

Dalyvaukite labiau tiesioginėse piliečių dalyvavimo formose, pavyzdžiui, Europos piliečių iniciatyvoje.

Dalyvauti politinių judėjimų, partijų ar sąjungų veikloje

Boikotuoti arba pirkti tam tikrus produktus dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių

Dalyvauti demonstracijoje ar kitokio pobūdžio visuomeniniame judėjime

Būti asociacijos arba nevyriausybinių organizacijos nariu

Pasitikėjimas piliečių veiksmais valstybėse narėse labai skiriasi

Žvelgiant į šalių lygmens rezultatus, Malta, Liuksemburgas ir Kipras nuosekliai išsiskiria kaip valstybės narės, kurios labiausiai pasitiki piliečių veiksmų veiksmingumu visose penkiose išbandytose dalyvavimo formose, dažnai gerokai viršydamos ES 27 vidurkį. Pavyzdžiui, 84 proc. Maltos ir 81 proc. Liuksemburgo respondentų mano, kad narystė asociacijoje arba NVO yra veiksminga, palyginti su vos 35 proc. ES lygmeniu. Tai atspindi stebimą pasitenkinimo teisine valstybe tendenciją, kai tos pačios trys šalys taip pat užėmė aukščiausią vietą, o tai rodo platesnį institucinio ir pilietinio pasitikėjimo klimatą šiose valstybėse narėse. Kita vertus, pagal daugumą išbandytų dalyvavimo formų, įskaitant politinius judėjimus, partijas ar sąjungas (32 proc., mažiausia dalis ES) ir dalyvavimą demonstracijose ar visuomeniniuose judėjimuose (29 proc., antras pagal mažumą), Prancūzija yra žemiausiame arba beveik žemiausiame lygyje.

Jaunesni žmonės noriai galvoja, kad dalyvavimas labiau tiesioginėse piliečių dalyvavimo formose, pavyzdžiui, Europos piliečių iniciatyvoje, daro veiksmingą įtaką ES politinių sprendimų priėmimo procese.

Atrodo, kad lytis neturi įtakos suvokimui: vienodai tikėtina, kad vyrai ir moterys svarstys tiesiogines piliečių dalyvavimo formas, pavyzdžiui, Europos

piliečių iniciatyvą, kuri veiksmingai daro įtaką ES sprendimų priėmimui (po 46 proc.).

Amžius rodo mažiau linijinį modelį: 15–24 m. asmenys dažniausiai mano, kad ši dalyvavimo forma yra veiksminga (53 proc.), palyginti su 45 proc. 25–39 m. asmenų, 43 proc. 40–54 m. asmenų ir 46 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų, o tai reiškia, kad jauniausia amžiaus grupė išsiskiria, o kitos trys amžiaus grupės yra palyginti arti viena kitos.

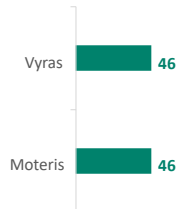
Profesija atskleidžia platesnį atotrūkį: Savarankiškai dirbantys respondentai labiausiai linkę manyti, kad piliečių dalyvavimas yra veiksmingas (52 proc.), palyginti su darbuotojais ir nedirbančiais asmenimis (po 46 proc.), o fizinį darbą dirbantys darbuotojai yra mažiausiai įsitikinę (40 proc.).

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

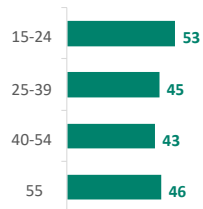
5 klausimas. Dėl kiekvieno iš toliau nurodytų veiksmų pasakykite, ar, jūsų nuomone, tai yra veiksminga, ar ne, darant įtaką politinių sprendimų priėmimui ES lygmeniu po rinkimų

Dalyvaukite labiau tiesioginėse piliečių dalyvavimo formose, pavyzdžiui, Europos piliečių iniciatyvoje Iš viso veiksminga

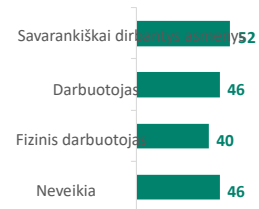
% pagal lytį:

% pagal amžių:

% pagal profesiją:

3. Energetikos krizė

3.1 Atsinaujanti energija - pagrindinė priemonė atsisakyti iškastinio kuro

Atsinaujinančiosios energijos vystymas išsiskiria kaip pagrindinė priemonė atsisakyti iškastinio kuro, kurį minėjo daugiau nei vienas europietis iš dviejų

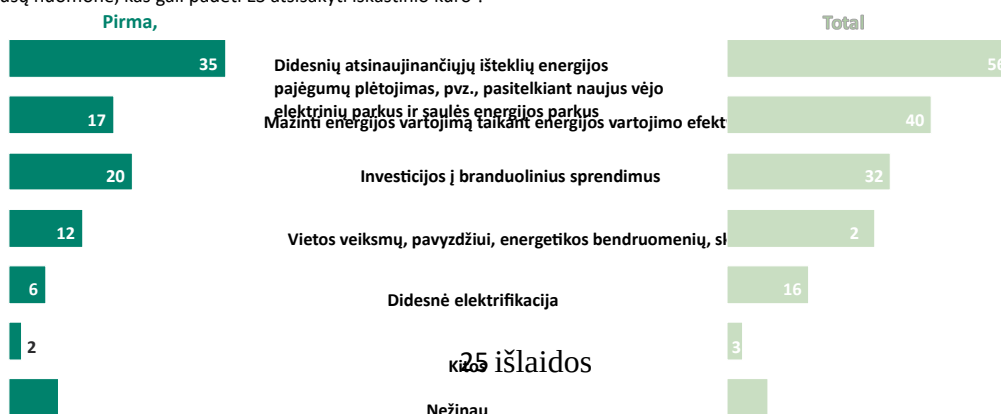
Tai, kas svarbiausia, kai europiečiai galvoja apie tai, kas gali padėti ES atsisakyti iškastinio kuro, yra atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų didinimas, pavyzdžiui, pasitelkiant naujus vėjo elektrinių parkus ir saulės energijos parkus (35 proc.). Tai taip pat yra dažniausiai minimas elementas (56%), patvirtinantis, kad atsinaujinantieji energijos ištekliai yra aiškus pagrindinis svertas žmonių protuose.

Energijos vartojimo mažinimas taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones (iš viso 40 proc.) ir investavimas į branduolinius sprendimus (32 proc.) yra kitos dažniausiai minimos galimybės, kurias kaip vieną iš atsakymų vertina maždaug trečdalis ar du iš penkių europiečių. Beveik trys iš dešimties respondentų taip pat paminėjo vietos veiksmų, pavyzdžiui, energetikos bendruomenių, skatinimą (29 proc.), o tai rodo tikrą norą taikyti labiau decentralizuotus, į bendruomenę orientuotus metodus ir didelio masto sprendimus. Tačiau didesnis elektrifikavimas minimas kur kas rečiau (16 proc.), o tai rodo, kad jis laikomas ne tokiu greitu ar mažiau suprantamu svertu atsisakant iškastinio kuro.

Atsinaujinantieji energijos ištekliai dominuoja, ypač pietinėse ir rytinėse Viduržemio jūros regiono šalyse

Žvelgiant į šalių lygmens rezultatus, perėjimo prie iškastinio kuro veiksniai atspindi kiekvienos šalies energetikos padėtį. Parama branduoliniams sprendimams, kaip pirmas atsakas, yra didžiausia Lenkijoje (30 proc., palyginti su 20 proc. 27 ES valstybėse narėse), Bulgarijoje ir Švedijoje (po 25 proc.) ir Slovakijoje (24 proc.), šalyse, kurios jau veikia arba aktyviai plėtoja branduolinius pajėgumus, o mažiausia – Kipre ir Maltoje (10 proc.), taip pat Vengrijoje ir Airijoje (11 proc.), iš kurių nė viena neturi branduolinės programos. Prancūzija išsiskiria kaip išimtis: nepaisant ilgalaikės priklausomybės nuo branduolinės energijos, 20 proc. Prancūzijos respondentų pirmiausia ją nurodo (taip pat kaip ES 27 vidurkį) ir vietoj to vadovauja ES energijos vartojimo efektyvumo priemonėms (22 proc., kartu su Liuksemburgu – 23 proc.), o ne atsinaujinantiesiems energijos ištekliais, kuriuos jie nurodo mažiau nei dauguma kitų šalių (30 proc.). Atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumai, priešingai, dominuoja pietų ir pietryčių Europoje, o Kroatija, Malta, Kipras, Vengrija ir Ispanija nurodė, kad visų pirma jie siekia 44–46 proc., t. y. gerokai viršija ES 27 vidurkį (35 proc.), o tai greičiausiai rodo didesnę suvokiamą saulės energijos potencialą. Vietos bendruomenės lygmens veiksmas nuo pirmojo iki antrojo paminėjimo taip pat užima svarbią vietą beveik visur (nuo 12 proc. iki 22 proc. ES 27 lygmeniu), visų pirma Maltoje (13–29 proc.) ir Kipre (14–28 proc.), o tai rodo, kad šie sprendimai laikomi vertingu papildymu, o ne svarbiausiu prioritetu. Galiausiai atsakymai „nežinau“ dažniau pateikiami Šiaurės ir Baltijos šalyse, Suomijoje ir

9 klausimas. Jūsų nuomone, kas gali padėti ES atsisakyti iškastinio kuro ?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Švedijoje (12 proc.), Bulgarijoje, Čekijoje ir Danijoje (visose 10 proc.), palyginti su Malta (1 proc.), Liuksemburgu (2 proc.) arba Ispanija ir Airija (po 5 proc.).

Lytis ir švietimas labiau formuoja požiūrį į branduolinę energiją nei į atsinaujinančiuosius energijos išteklius

Akivaizdi lyčių nelygybė taip pat atsiranda branduolinės energijos srityje, kurią iš viso nurodo 35 proc. vyrų, palyginti su 29 proc. moterų, o nuomonės apie atsinaujinančiuosius energijos išteklius yra iš esmės panašios pagal lytį.

Švietimo lygmenys labiau formuoja požiūrį į branduolinę energetiką nei į atsinaujinančiuosius energijos išteklius: parama branduoliniams sprendimams didėja nuo 24 proc. žemiausią išsilavinimą turinčių asmenų iki 36 proc. labiausiai išsilavinusių asmenų, t. y. 12 punktų atotrūkis, o atsinaujinančiųjų išteklių energija skiriasi tik nežymiai (52–59 proc.); žemesnio išsilavinimo respondentai taip pat yra daug labiau linkę atsakyti „nežinau“ (11 proc., palyginti su 5 proc. tarp labai išsilavinusių).

3.2 Kylandčios energijos kainos: Vartojimo mažinimas, o ne struktūriniai pokyčiai

Augant energijos kainoms europiečiai daugiausia mažina vartojimą, o ne investuoja į struktūrinius sprendimus

31 proc. europiečių teigia, kad dėl prasidėjusio karo Irane pakilusių energijos kainų jie sumažino bendrą elektros energijos suvartojimą. Antras pagal dažnumą veiksmas – atidžiau stebėti jų energijos suvartojimą (27 proc.), po to mažinti šildymo ar vėsinimo naudojimą (26 proc.). Energijos vartojimo koregavimas siekiant pasinaudoti mažesnėmis kainomis arba ne piko valandomis (20 proc.) ir kintantys transporto įpročiai (19 proc.) taip pat yra vieni iš dažniausiai pranešamų veiksmų, iš kurių matyti, kad europiečiai koreguoja savo elgesį keliose srityse, ne tik šildymo ir elektros energijos srityse.

Priešingai, daug rečiau minimi struktūriškesni ir dažnai brangesni arba ilgesnio laikotarpio sprendimai: investuoti į efektyviai energiją vartojančius prietaisus (16 proc.), palyginti ar pakeisti energijos tiekėją ar sutartį (14 proc.), įdiegti atsinaujinančiosios energijos sprendimus, pvz., saulės baterijų plokštes (14 proc.), ir pagerinti namų izoliaciją (13 proc.) – visa tai gerokai atsilieka nuo pirmiau minėtų elgsenos koregavimų. Dar rečiau minimos skaitmeninės energijos vartojimo valdymo (9 proc.) ir prisijungimo prie energetikos

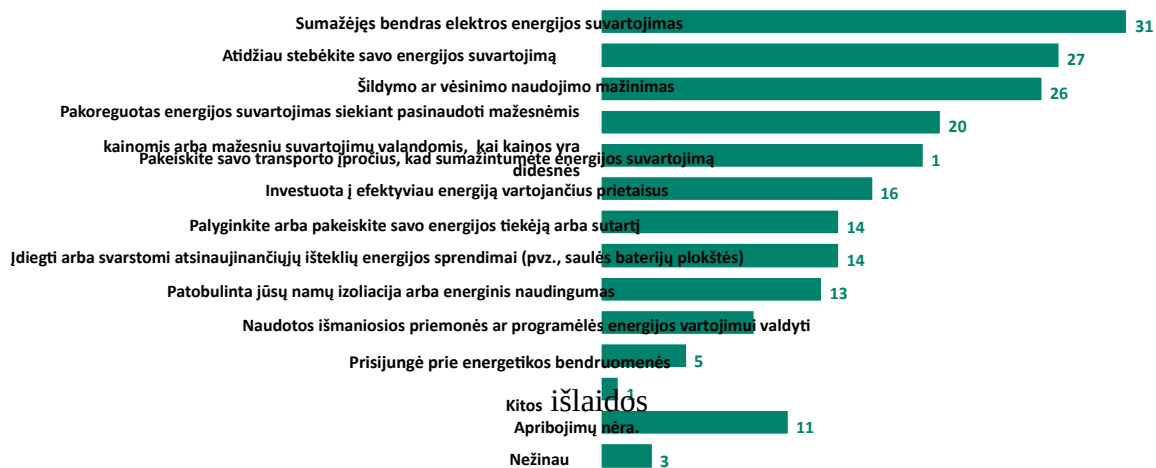
bendruomenės (5 proc.) priemonės, o tai patvirtina, kad kasdieniai elgsenos pokyčiai tebėra tinkamiausias atsakas į kylančias kainas, prieš priimant bet kokią investicijomis grindžiamą sprendimą.

Pažymėtina, kad nors 11 proc. europiečių teigia visiškai nepakeitę savo energijos vartojimo įpročių, tik 3 proc. teigia to nežinantys, o tai rodo, kad dauguma europiečių gana aiškiai suvokia, ar ir kaip jie pakoregavo savo elgesį.

Graikija ir Prancūzija labiausiai sumažino vartojimą, o Malta ir Liuksemburgas daugiausia investuoja į struktūrinius sprendimus

Žvelgiant į šalių lygmens rezultatus, Graikija ir Prancūzija išsiskiria savo elgsenos atsako intensyvumu ir vienu metu yra tarp pirmaujančių šalių pagal kelias priemones: Graikija pirmauja elektros energijos suvartojimo mažinimo (43 proc., palyginti su 31 proc. 27 ES valstybėse narėse), šildymo ar vėsinimo vartojimo mažinimo (36 proc., palyginti su 26 proc. 27 ES valstybėse narėse) ir energijos tiekėjo pakeitimo (20 proc., palyginti su 14 proc. 27 ES valstybėse narėse) srityse, o Prancūzija taip pat yra viena iš trijų didžiausių pagal elektros energijos suvartojimo mažinimą (36 proc., palyginti su 31 proc. 27 ES valstybėse narėse), šildymo ar vėsinimo vartojimo mažinimą (34 proc., palyginti su 26 proc. 27 ES valstybėse narėse) ir transporto įpročių keitimą (27 proc., palyginti su 19 proc. 27 ES valstybėse narėse), o tai rodo, kad šios dvi šalys dėjo

10 klausimas. Kokių iš toliau nurodytų veiksmų, jei tokių buvo, ėmėtės reaguodami į energijos kainų padidėjimą prasidėjus karui Irane (2026 m. vasario mėn. pabaigoje), kad aktyviau sumažintumėte savo energijos vartojimą?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

didžiausias bendras pastangas, kad sumažintų savo energijos suvartojimą.

Malta pirmąją išmaniųjų priemonių ar programėlių (27 proc.), namų izoliacijos (25 proc.), efektyviai energiją vartojančių prietaisų (24 proc.) ir prisijungimo prie energetikos bendruomenės (14 proc.) srityse, o Liuksemburgas nuolat užima antrą ar trečią vietą pagal tuos pačius dalykus (28 proc. atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimų diegimo srityje, 22 proc. išmaniųjų priemonių srityje, 13 proc. energetikos bendruomenių srityje); tikėtina, kad tai yra mažesnės, turtingesnės šalys, kuriose didesnės sąnaudos yra prieinamesnės.

Kita vertus, Suomijoje užfiksuota didžiausia respondentų, kurie nesiėmė jokių veiksmų, dalis (25 proc., palyginti su 11 proc. 27 ES valstybėse narėse), taip pat kai kurie prasčiausi balai pagal beveik visus elgsenos svertus (13 proc. šildymo ar vėsinimo naudojimui mažinti, 9 proc. efektyviai energiją vartojantiems prietaisams, 2 proc. energetikos bendruomenėms), galbūt atspindintys jau reguliuojamas arba palyginti mažas energijos kainas arba jau efektyviai energiją vartojančių būstų ūkį. Latvijos, Lietuvos ir Slovakijos rodikliai iš esmės panašūs – daug respondentų (18–20 proc.) atsakė „nėra“. Slovėnija ir Kroatija konkrečiai išsiskiria energijos suvartojimo koregavimu, kad būtų galima pasinaudoti ne piko valandomis, kaip nurodė atitinkamai 38 proc. ir 31 proc. respondentų, t. y. gerokai daugiau nei ES 27 vidurkis (20 proc.), ir nurodo, kad šiose dviejose šalyse gali būti labiau išplėtotos arba patrauklesnės vartojimo laiko kainodaros sistemos.

Galiausiai Rumunija ir Bulgarija aktyviai dalyvauja stebint vartojimą (36 proc. ir 24 proc.) ir investuoja į efektyvius prietaisus ar izoliaciją (20–23 proc.), o jų polinkis keisti energijos tiekėją yra labai mažas (5 proc. abiejose šalyse), o tai gali atspindėti mažiau konkurencingą arba sunkiau prieinamą energijos rinką.

Amžius yra veiksnys, skatinantis mažinti energijos vartojimą

Socialinis ir demografinis suskirstymas atskleidžia aiškų kartų modelį, kaip europiečiai reagavo į kylančias energijos kainas: vyresnio amžiaus respondentai (55 m. ir vyresni) yra daug labiau linkę mažinti elektros energijos suvartojimą (38 proc., palyginti su 23–24 proc. jaunesnių nei 40 m. asmenų) ir atidžiau stebėti savo energijos vartojimą (32 proc., palyginti su 22 proc.), o jaunesni respondentai išsiskiria tuo, kad dažniau naudojami išmaniosiomis priemonėmis ar programėlėmis (13 proc. 15–24 m. amžiaus asmenų, palyginti su 7 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų) ir prisijungia prie energetikos bendruomenės (7 proc., palyginti su 2 proc.).

4. Prekybos politikos ir ekonominio suverenumo suvokimas

4.1 Bendradarbiavimas prekybos derybose

Du trečdaliai europiečių mano, kad ES turėtų įvairinti savo prekybą ir kad valstybės narės geriau derasi tarpusavyje

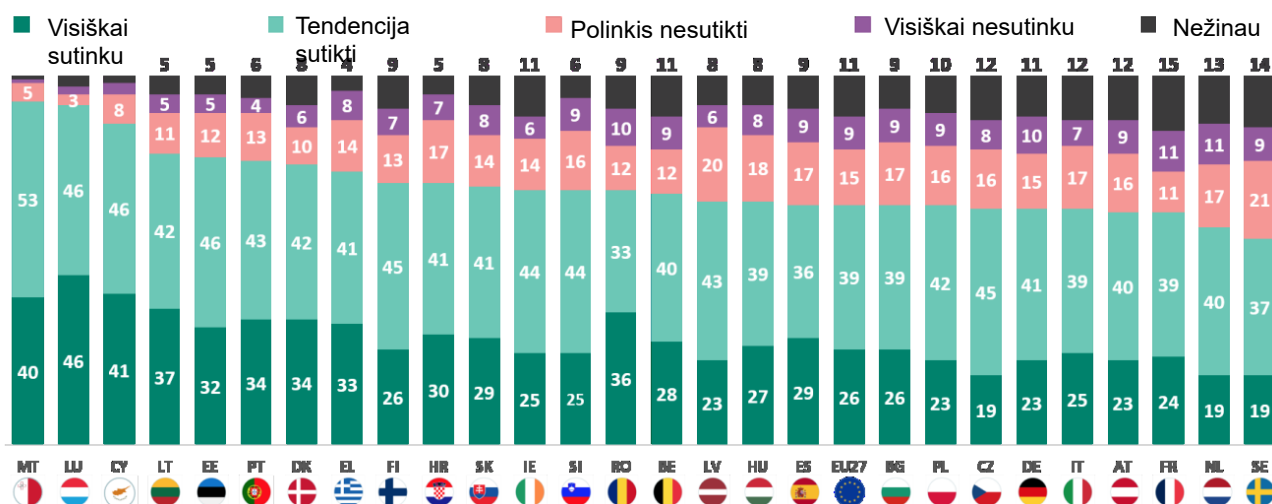
65 proc. europiečių sutinka, kad ES turėtų stiprinti

valstybės narės gali pasiekti geresnių rezultatų dirbdamos kartu ES lygmeniu (23 proc. visiškai sutinka, 39 proc. linkę sutikti). 27 proc. nepritaria (10 proc. visiškai, 17 proc. linkę), o dar kartą 11 proc. neturi aiškos nuomonės dėl šio teiginio.

Pritarimo lygis yra nepaprastai nuoseklus abiejuose pareiškimuose: 65 proc., palyginti su 62 proc.,

6 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais?

ES turėtų stiprinti savo ekonominę nepriklausomybę įvairindama savo prekybos santykius

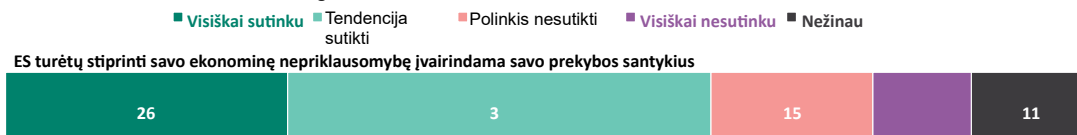

savo ekonominę nepriklausomybę įvairindama savo prekybos santykius, iš jų 26 proc. visiškai pritaria, o 39 proc. linkę pritarti. Tik 24 proc. nesutinka (9 proc. visiškai nesutinka, 15 proc. linkę nesutikti), o 11 proc. negali pasakyti, ar tai būtų naudinga, ar ne.

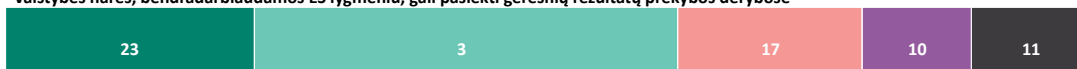
Panašiai vyksta ir ES lygmens bendradarbiavimas

skirtumas tik 3 punktais, o atsakymų „nežinau“ dalis yra tokia pati (11 proc.), o tai rodo, kad europiečiai laikosi nuoseklaus požiūrio, jog labiau autonomiškas ir labiau koordinuotas ES požiūris į prekybą yra neatsiejamas, o ne laikomas konkuruojančiomis galimybėmis. Vienas svarbus niuansas yra tas, kad

6 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais ??

Valstybės narės, bendradarbiaudamos ES lygmeniu, gali pasiekti geresnių rezultatų prekybos derybose

prekybos derybose: 62 proc. europiečių mano, kad

respondentų, kurie „visiškai sutinka“, dalis yra šiek

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

tiesioginė prekyba (26 proc.)
nei valstybių narių bendradarbiavimo srityje (23 proc.), o tai rodo, kad ekonominė nepriklausomybė teikia šiek tiek didesnę ir ryžtingesnę paramą nei institucinis koordinavimas, nors abiem idėjoms būdingas labai panašus bendras sutarimo lygis.

4.2 Prekybos santykių įvairinimas

Daugumos visose 27 valstybėse narėse pritarimas, parama ES prekybos įvairinimui yra didesnė mažose atvirose ekonomikose ir šiek tiek nuosaikesnė didesnėse ekonomikose

Dauguma pritaria šiam teiginiui visose valstybėse narėse – nuo 56 proc. Švedijoje iki 93 proc. Maltoje. Mažesnėse ekonomikose parama paprastai yra didesnė: Pirmauja Malta (93 proc.), Liuksemburgas (92 proc.) ir Kipras (87 proc.), taip pat Lietuva (79 proc.) ir Estija (78 proc.). O Nyderlanduose (59 proc.) ir Švedijoje (56 proc.) pasiektas mažiausias susitarimo lygis – vis dar dauguma, tačiau pastebimai artimesnis tolygiam pasiskirstymui. Didesnės ekonomikos šalys yra artimos ES 27 vidurkiui arba šiek tiek už jį mažesnės (65 proc.): Lenkija ir Ispanija ją tiksliai atitinka (65 proc.), Vokietija ir Italija – 64 proc., o Prancūzija – 63 proc. Tai rodo, kad nors prekybos įvairinimo idėja plačiai paplitusi visoje ES, ji rezonuoja šiek tiek mažiau, nors vis dar labai tvirtai, didesnėse, savarankiškesnėse ekonomikose nei mažesnėse ir labiau nuo prekybos priklausomose šalyse.

Parama ES lygmens bendradarbiavimui prekybos derybose didžiausia mažiausiose valstybėse narėse, o mažiausia – Prancūzijoje.

Dauguma pritaria šiam teiginiui kiekvienoje valstybėje narėje, nors paramos lygis skiriasi labiau nei prekybos įvairinimui – nuo 54 proc. Prancūzijoje iki 92 proc. Maltoje ir Kipre. Malta ir Kipras (po 92 proc.) ir Liuksemburgas (90 proc.) yra gerokai didesni už likusią ES dalį, po jų rikiuojasi Portugalija (77 proc.) ir Estija (76 proc.) – tai iš esmės ta pati mažesnių ekonomikų grupė, kuri taip pat pirmauja prekybos įvairinimo srityje. Didesnės ekonomikos šalys vėl yra artimos ES 27 vidurkiui arba už jį mažesnės (62 proc.): Vokietija ir Ispanija ją tiksliai atitinka (62 proc.), Italija yra šiek tiek mažesnė (61 proc.), o Prancūzija yra pasiekusi žemiausią susitarimo lygį visoje ES (54 proc.) – tai vienintelė valstybė narė, kurioje parama aiškiai nesiekia 60 proc. ribos. Lenkija (59 proc.) ir Čekija (59 proc.) šiame pareiškime taip pat yra vienos iš labiausiai santūrių šalių. Apskritai šis modelis labai panašus į prekybos įvairinimo modelį: mažesnės, labiau nuo

prekybos priklausomos ekonomikos rodo didžiausią norą koordinuoti veiksmus ES lygmeniu, o didesnės valstybės narės, visų pirma Prancūzija, reiškia palyginti santūresnę, nors vis dar daugumą, paramą. Palyginti su šiais dviem teiginiais, parama prekybos įvairinimui (vidutiniškai 65 proc.) paprastai yra šiek tiek didesnė nei parama ES lygmens bendradarbiavimui prekybos derybų srityje (62 proc.), tačiau Prancūzija rodo didžiausią atotrūkį tarp šių dviejų šalių (63 proc., palyginti su 54 proc., skirtumas 9 punktais), todėl ji yra vienintelė šalis, kurios bendradarbiavimo lygis yra mažesnis nei 60 proc. Danijai ir Lenkijai būdinga panaši, švelnesnė tendencija, o Kiprui, Švedijai ir Latvijai – priešinga kryptis, nes jos šiek tiek labiau pritaria ES lygmens bendradarbiavimui, o ne vien diversifikavimui. Daugumoje kitų valstybių narių šiems dviem teiginiais pritariama beveik vienodai, o tai rodo, kad šios dvi idėjos paprastai laikomos viena kitą papildančiomis, o ne konkuruojančiomis.

Amžius ir švietimas yra nuosekliausi socialiniai ir demografiniai veiksniai, lemiantys paramą vieningesnei ir įvairesnei ES prekybos politikai

Amžius yra kintamasis, labiausiai susijęs su požiūriu į šiuos du teiginius. 55 metų ir vyresni respondentai labiau nei jaunesnio amžiaus grupės remia tiek ES lygmens bendradarbiavimą prekybos derybose (68 proc., palyginti su 57 proc. 25–39 metų amžiaus grupėje), tiek prekybos įvairinimą (71 proc., palyginti su 59 proc. 25–39 metų amžiaus grupėje), o tai yra 11–12 punktų skirtumas tarp labiausiai rezervuotų ir palankiausių amžiaus grupių. Švietimo lygmuo taip pat atlieka aiškų vaidmenį ES lygmens bendradarbiavime: nuo 56 proc. žemą išsilavinimą turinčių asmenų iki 66 proc. aukšto lygio išsilavinimą turinčių asmenų, nors šis gradientas prekybos įvairinimo srityje yra daug mažesnis (65–69 proc., nesant aiškos tendencijos). Parama ES lygmens vyrų ir moterų bendradarbiavimui iš esmės vienoda (po 62 proc.), o vyrai šiek tiek dažniau nei moterys remia prekybos įvairinimą (67 proc., palyginti su 64 proc.). Geografiniai skirtumai yra nedideli, tačiau nuoseklūs, o kaimo gyventojai šiek tiek mažiau remia nei miesto gyventojai, ypač prekybos įvairinimo srityje (60 proc., palyginti su 66 proc.).

5. Svarbiausių ES uždavinių suvokimas

5.1 Europiečių požiūris į pagrindinius ES uždavinius

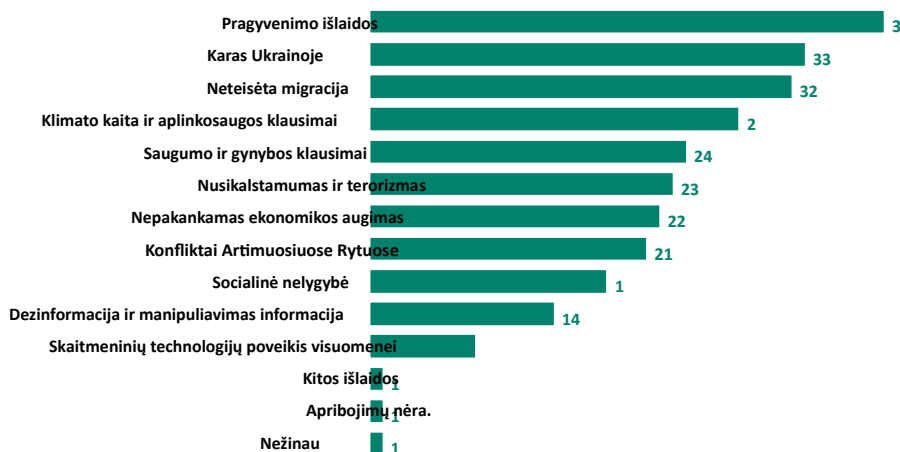
Pragyvenimo išlaidos tebėra svarbiausias europiečių rūpestis, o viešojoje darbotvarkėje ir toliau vyrauja geopolitiniai klausimai

Pragyvenimo išlaidos tebėra problema, kurią europiečiai dažniausiai įvardija kaip vieną iš pagrindinių problemų, su kuriomis šiuo metu susiduria Europos Sąjunga (39 proc.). Nors

problemų spektrą. Šis santykinai subalansuotas pasiskirstymas, apimantis ne tik svarbiausius klausimus, rodo, kad dabartinė Europos Sąjungos politinė aplinka yra sudėtinga.

Palyginimas su ankstesne 2025 m. rugsėjo mėn. atlikta greitąja „Eurobarometro“ apklausa rodo pastebimą visuomenei susirūpinimą keliančių klausimų raidą. Pragyvenimo išlaidos padidėjo (+10 punktų), o susirūpinimas dėl karo Ukrainoje gerokai sumažėjo (14 punktų). Neteisėta migracija taip pat

Q1 Kurie iš toliau nurodytų iššūkių, jūsų nuomone, yra pagrindiniai, su kuriais šiuo metu susiduria ES ?? (Galimi keli atsakymai, daugiausia 3)

ekonominis susirūpinimas yra didelis, dabar jį glaudžiai papildė geopolitiniai ir su saugumu susiję klausimai. Apie trečdalis respondentų mini karą Ukrainoje (33 proc.) ir neteisėtą migraciją (32 proc.). Antrąją susirūpinimą keliančių klausimų grupę sudaro vienas penktadalis ir ketvirtadalis europiečių. Klimato kaita ir aplinkosaugos klausimai (28 proc.), saugumas ir gynyba (24 proc.), nusikalstamumas ir terorizmas (23 proc.), nepakankamas ekonomikos augimas (22 proc.) ir konfliktai Artimuosiuose Rytuose (21 proc.) sulaukia palyginti panašaus lygio paramos, o tai rodo, kad europiečiai mano, jog ES vienu metu susiduria su daugybe iššūkių, o ne dominuoja viena problema. Socialinė nelygybė (18 proc.), dezinformacija ir manipuliavimas informacija (14 proc.) ir skaitmeninių technologijų poveikis visuomenei (8 proc.) minimi rečiau, tačiau jie vis dar rodo platesnį visuomeninių ir informacinių

šiek tiek sumažėjo (–6 punktais), nors ji tebėra viena iš trijų dažniausiai minimų problemų. Šiek tiek daugiau dėmesio skirta konfliktų Artimuosiuose Rytuose suvokimui (+3 balai), socialinei nelygybei (+1 balas) ir skaitmeninių technologijų poveikiui (+1 balas).

Daugumoje šalių pragyvenimo išlaidos tebėra pagrindinis klausimas, tačiau jos konkuruoja su kitais prioritetais, priklausomai nuo kiekvienos šalies ekonominės padėties, geografinės padėties ir saugumo ar migracijos spaudimo poveikio.

Pragyvenimo išlaidos ypač didelės Airijoje (70 proc.), kur kas didesnės už ES vidurkį, taip pat Graikijoje (57 proc.) ir Kroatijoje (52 proc.). Tai taip pat nurodo palyginti didelė respondentų dalis Kipre (46 proc.), Maltoje (45 proc.) ir Rumunijoje (44 proc.). Atrodo,

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

kad šiose šalyse ekonominis spaudimas lemia tai, kaip piliečiai suvokia iššūkius, su kuriais šiuo metu susiduria Europos Sąjunga.

O Lietuvoje (24 proc.), Čekijoje (25 proc.) ir Lenkijoje (28 proc.) pragyvenimo išlaidos nurodomos daug rečiau. Tai gali reikšti, kad ekonominius rūpesčius nustelbia kiti klausimai, visų pirma karas Ukrainoje ir apskritai su saugumu susiję rūpesčiai. Karas Ukrainoje dažniausiai minimas Lietuvoje (54 proc.) ir Latvijoje (48 proc.), Vengrijoje (46 proc.), taip pat Suomijoje ir Čekijoje (po 45 proc.). Tai šalys, kuriose dėl geografinio artumo Rusijai ar Baltarusijai arba stipresnių istorinių ir saugumo ryšių su konfliktu karas greičiausiai kelia didesnį susirūpinimą. Keliose iš šių šalių karo Ukrainoje svarba taip pat susijusi su didesniu susirūpinimu dėl saugumo ir gynybos: tai ypač pasakytina apie Lietuvą (47 proc.), Suomiją (38 proc.) ir Lenkiją (37 proc.). Todėl rezultatai rodo aiškų kompromisą susirūpinimą keliančių klausimų hierarchijoje: valstybėse narėse, kurios yra labiau tiesiogiai veikiamos geopolitinių karo padarinių, saugumo klausimai paprastai yra svarbesni už ekonominius ar aplinkosaugos klausimus.

Valstybėse narėse, kuriose karas Ukrainoje yra ne toks svarbus, kiti susirūpinimą keliantys klausimai hierarchijoje paprastai yra aukštesni. Tai ypač akivaizdu kai kuriose Pietų Europos šalyse. Graikijoje tik 18 proc. respondentų nurodė, kad karas Ukrainoje yra vienas iš pagrindinių ES iššūkių, o daug didesnė respondentų dalis nurodė pragyvenimo išlaidas (57 proc.) ir neteisėtą migraciją (45 proc.). Panašią tendenciją rodo ir Ispanija: susirūpinimas dėl karo Ukrainoje tebėra mažesnis už ES vidurkį (26 proc.), o neteisėta migracija yra dažniausiai minima problema (46 proc.), o klimato kaita taip pat yra palyginti didelė (31 proc.). Šie pavyzdžiai rodo, kad nacionaliniai prioritetai atspindi ne tik bendrą Europos darbotvarkę, bet ir skirtingus ekonominių, geopolitinių, aplinkos ir su migracija susijusių problemų derinius.

Šis kontrastas taip pat matomas klimato kaitos ir aplinkos apsaugos klausimams skirtoje vietoje. Šis klausimas tebėra gana svarbus tokiose šalyse kaip Danija, Prancūzija, Liuksemburgas ir Italija (po 35 proc.), taip pat Ispanijoje (31 proc.) ir Nyderlanduose bei Švedijoje (po 30 proc.). Tačiau jis daug rečiau minimas Latvijoje (11 proc.) ir Lietuvoje

(14 proc.), kur karas Ukrainoje yra vienas iš didžiausių rūpesčių, ir Rumunijoje (16 proc.), kur pragyvenimo išlaidos ir dezinformacija aiškiau išsiskiria. Kitaip tariant, aplinkosaugos klausimai tebėra Europos darbotvarkės dalis, tačiau atrodo, kad jie nėra tokie svarbūs tose šalyse, kuriose piliečiai teikia didesnę prioritetą saugumui ar tiesioginiam ekonominiam spaudimui.

Apskritai šalių rezultatai rodo, kad europiečiai iš esmės nustato tuos pačius uždavinius, tačiau ne ta pačia tvarka. ES susiduria su bendrais iššūkiais, tačiau piliečių suvokimas apie jų santykinę svarbą ir toliau labai priklauso nuo nacionalinių aplinkybių.

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

1 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų uždavinių, jūsų nuomone, yra pagrindiniai, su kuriais šiuo metu susiduria ES? [Ivairūs atsakymai possible, ne daugiau kaip 3]																																	
	27 ES val sty bės nar ės	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE					
Pragyvenimo išlaidos	39	43	41	25	32	35	46	70	57	42	40	52	43	46	41	24	41	35	45	36	43	28	41	44	43	36	37	30					
Karas Ukrainoje	33	30	37	45	44	35	41	27	18	26	30	33	28	24	48	54	22	46	32	37	27	40	35	41	30	37	45	38					
Neteisėta migracija	32	23	25	40	26	28	25	36	45	46	31	34	34	41	30	31	25	26	35	33	29	34	37	15	39	32	16	22					
Klimato kaita ir aplinkosaugos klausimai	28	27	18	21	35	25	21	31	22	31	35	23	35	22	11	14	35	31	22	30	29	20	29	16	25	19	25	30					
Saugumo ir gynybos klausimai	24	23	18	22	31	24	33	15	20	19	23	26	21	31	31	47	32	19	28	26	18	37	24	27	21	23	38	30					
Nusikalstamumas ir terorizmas	23	21	23	22	20	25	18	23	21	25	26	23	22	20	11	10	23	24	18	22	24	21	18	13	18	18	24	40					
Nepakankamas ekonomikos augimas	22	25	25	20	11	24	26	10	32	17	20	26	29	21	26	16	17	26	25	11	23	13	22	26	24	28	23	16					
Conflits Artimuosiuose Rytuose	21	23	25	20	29	19	14	22	21	24	22	18	24	21	16	22	17	16	15	28	15	19	26	18	23	16	17	20					
Socialinė nelygybė	18	22	23	13	15	21	24	9	18	17	18	16	18	17	20	17	21	20	17	15	24	14	18	16	14	24	19	17					
Dezinformacija ir manipuliavimas informacija	14	10	21	19	10	11	19	13	14	18	12	17	10	14	22	19	17	8	12	11	11	22	11	26	19	17	12	13					
Skaitmeninių technologijų poveikis visuomenei	8	9	7	8	11	8	11	9	4	7	9	12	9	13	6	7	17	7	17	10	9	9	8	9	14	13	7	8					

Socialiniai ir demografiniai skirtumai tebėra palyginti nedideli, nors amžius nuosekliai formuoja pagrindinių ES iššūkių suvokimą

Palyginti su valstybių narių skirtumais, socialiniai ir demografiniai skirtumai tebėra palyginti nedideli. Daugumoje grupių europiečiai iš esmės nurodo tą pačią iššūkių hierarchiją, o pragyvenimo išlaidos, karas Ukrainoje ir neteisėta migracija nuolat atsiranda tarp dažniausiai paminėtų klausimų. Tai rodo, kad pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria Europos Sąjunga, yra bendri visiems gyventojams, nepriklausomai nuo lyties, išsilavinimo ar gyvenamosios vietos.

Vis dėlto amžius pasirodo kaip socialinė ir demografinė savybė, kuri labiausiai nuosekliai diferencijuoja suvokimą. Vyresni respondentai linkę daugiau dėmesio skirti geopolitiniais ir su saugumu susijusiems klausimams. 55 metų ir vyresni europiečiai daug dažniau nei jaunesni europiečiai karą Ukrainoje laiko vienu iš pagrindinių ES iššūkių (42 proc., palyginti su 25 proc. 15–24 m. ir 25–39 m. respondentų). Jie taip pat dažniau mini neteisėtą migraciją (38 proc., palyginti su 22 proc. 15–24 m. asmenų), saugumo ir gynybos (28 proc., palyginti su

20 proc.) ir konfliktų Artimuosiuose Rytuose (24 proc., palyginti su 18 proc.).

Jaunesni europiečiai daugiau dėmesio skiria visuomenės uždaviniams. 15–24 m. respondentai dažniau mini socialinę nelygybę (24 proc., palyginti su 16 proc. 55 m. ir vyresnių respondentų) ir skaitmeninių technologijų poveikį visuomenei (11 proc., palyginti su 6 proc. vyresnių respondentų). Klimato kaita taip pat tebėra šiek tiek ryškesnė vyresnio amžiaus darbingo amžiaus suaugusiesiems ir vyresnio amžiaus žmonėms (32 proc. 55 metų ir vyresnių asmenų, palyginti su 24 proc. 25–39 metų respondentų), o tai rodo, kad aplinkosaugos problemos dabar apima ne tik jaunąsias kartas.

Pragyvenimo išlaidos išsiskiria nepaprastu susirūpinimo nuoseklumu, kurį ji sukelia visiems gyventojams. Apie keturis iš dešimties respondentų tai nurodo nepriklausomai nuo lyties, profesijos, namų ūkio sudėties ar naudojimosi socialiniais tinklais dažnumo, o skirtumai tarp amžiaus grupių yra nedideli (nuo 36 proc. 55 metų ir vyresnių respondentų iki 43 proc. 40–54 metų respondentų). Šis platus sutarimas sustiprina jos, kaip svarbiausio

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

iššūkio, su kuriuo šiuo metu susiduria Europos Sąjunga, poziciją.

Visų pirma respondentai, kurie tiki, kad ES stiprins saugumą ir gynybą, labiau linkę karą Ukrainoje, klimato kaitą ir saugumą bei gynybą laikyti ma arba iššūkiais. Priešingai, tie, kurie nepasitiki ES, daugiau dėmesio skiria pragyvenimo išlaidoms ir neteisėtai migracijai. Tai rodo, kad pasitikėjimas ES vaidmeniu saugumo ir gynybos srityje yra susijęs su skirtingu iššūkių, su kuriais susiduria Europos Sąjunga, suvokimu.

5.2 Prioritetai, kurių europiečiai tikisi iš ES

Neteisėta migracija ir saugumas bei gynyba – svarbiausi prioritetai, kuriuos europiečiai tikisi, kad ES spręs griežtai sugrupuotame reitinge

Paklausti, kurioms sritims ES turėtų teikti pirmenybę, europiečiai didžiausią prioritetą teikia neteisėtai migracijai (25 proc.) ir saugumui bei gynybai (24 proc.). Klimato kaita ir aplinka (21 proc.) ir karas Ukrainoje (20 proc.) labai atsilieka, o tai patvirtina, kad pagrindiniai prioritetai, kurių tikimasi iš ES, apima vidaus spaudimą, išorės saugumo problemas ir ilgalaikius aplinkos iššūkius.

Palyginti su ankstesniu klausimu dėl pagrindinių iššūkių, su kuriais susiduria ES, reitingas yra labiau sugrupuotas. Prioritetų sąrašė aiškiai nedominuoja nė vienas klausimas. Tai rodo, kad europiečiai nesitiki, jog ES sutelks dėmesį tik į vieną pagrindinę sritį, o veikiau tuo pačiu metu imsis veiksmų keliose pagrindinėse politikos srityse.

Antroji prioritetų grupė susijusi su ekonominiais ir socialiniais klausimais. 18 proc. respondentų minėjo ekonomiką, viešuosius finansus ir darbo vietas, socialinę lygybę ir įgūdžius, 15 proc. – demokratiją, žmogaus teises ir teisinę valstybę, o 14 proc. – energetiką. Šie rezultatai rodo, kad ekonominiai ir socialiniai klausimai tebėra svarbūs, net jei jie nėra tokie svarbūs kaip ankstesniame klausime dėl iššūkių. Mažesnė europiečių dalis mini ir kitas sritis: žemės ūkis ir apsirūpinimo maistu saugumas, taip

pat konfliktai Artimuosiuose Rytuose nurodyti 11 proc., po jų eina pramonė ir konkurencingumas, taip pat švietimas ir mokymas (po 9 proc.), visuomenės sveikata (8 proc.), skaitmeninių technologijų poveikis visuomenei (6 proc.), prekyba (4 proc.) ir moksliniai tyrimai bei inovacijos (2 proc.). Apskritai rezultatai rodo plačią, bet prioritetinę darbotvarkę, kurioje neatidėliotini geopolitiniai ir migracijos klausimai šiek tiek lenkia ekonominius, institucinius ir sektorių prioritetus.

2 klausimas. Kurias iš toliau nurodytų sričių, jūsų nuomone, ES turėtų spręsti prioritetine tvarka?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Nacionaliniai prioritetai iš esmės atspindi pagrindinius kiekvienoje šalyje nustatytus uždavinius, tačiau jų akcentavimas šiek tiek skiriasi.

Neteisėta migracija yra dažniausiai minimas ES prioritetas Ispanijoje (3 proc.), Kipre (34 proc.) ir Graikijoje (33 proc.), taip pat aukštas jos lygis pasiektas C zechia ir Airijoje (po 32 proc.), Nyderlanduose (31 proc.) ir Portugalijoje (30 proc.). Tai atspindi didelę migracijos svarbą keliose pietinėse valstybėse narėse, kuriose ši problema jau buvo įvardyta kaip vienas iš pagrindinių iššūkių, su kuriais susiduria ES.

Saugumas ir gynyba, kartu su karu Ukrainoje, yra ypač svarbūs šalyse, esančiose Sąjungos rytinėje ir šiaurinėje dalyse. Saugumas ir gynyba dažniausiai minimi Lietuvoje (40 proc.), Suomijoje (38 proc.) ir Lenkijoje (37 proc.), taip pat Danijoje ir Estijoje (po 33 proc.) ir Švedijoje (32 proc.). Karas Ukrainoje taip pat ypač svarbus Lietuvoje (40 proc.), taip pat Danijoje, Latvijoje ir Suomijoje (visose 31 proc.), Estijoje ir Švedijoje (abiejose 28 proc.). Kaip ir ankstesniame klausime, ši tendencija rodo, kad dėl geografinio artumo Rusijai ar Baltarusijai ir didesnio geopolitinių karo padarinių poveikio su saugumu susiję klausimai tampa aktualesni.

Sąsaja su ankstesniu klausimu yra ne tokia tiesioginė dėl ekonominių priežasčių, nes į ES prioritetų sąrašą neįtrauktos pragyvenimo išlaidos.

Vietoj to ekonominiai lūkesčiai išreiškiami tokiais sritimis kaip ekonomika ir viešieji finansai arba darbo vietos, socialinė lygybė ir įgūdžiai. Graikija šiuo atžvilgiu išsiskiria tuo, kad 32 proc. respondentų paminėjo ekonomiką ir viešuosius finansus, o Kipre šis prioritetas taip pat pasiekia palyginti aukštą lygį (29 proc.). Darbo vietos, socialinė lygybė ir įgūdžiai dažniau minimi Slovakijoje (26 proc.), Latvijoje (25 proc.), Bulgarijoje (24 proc.) ir Italijoje (23 proc.). Tai rodo, kad šalyse, kuriose ekonomikos problemos yra ypač akivaizdžios, lūkesčiai ES atžvilgiu nėra sutelkti į vieną punktą, o pasiskirstę keliose ekonominės ir socialinės politikos srityse.

Klimato kaita ir aplinka priklauso nuo kitų tendencijų. Ji dažniausiai minima Prancūzijoje (27

proc.), Italijoje (26 proc.) ir Danijoje (25 proc.), taip pat gana didelė Maltoje ir Švedijoje (po 24 proc.), taip pat Airijoje ir Portugalijoje (po 23 proc.). Šie rezultatai iš esmės atitinka ankstesnį klausimą: klimato kaita ir aplinka daug rečiau minimos Latvijoje (7 proc.), Lietuvoje ir Rumunijoje (po 10 proc.) ir Slovakijoje (11 proc.). Kalbant apie pagrindinių ES iššūkių suvokimą, aplinkos apsaugos prioritetai atrodo mažiau svarbūs šalyse, kuriose saugumo problemos, karas Ukrainoje ar skubėsnis ekonominis spaudimas užima daugiau vietos. Apskritai šalių rezultatai rodo, kad europiečių nustatyti uždaviniai ir sritys, kurias jie nori, kad ES spręstų, yra glaudžiai susiję.

Dėl amžiaus lūkesčiai, susiję su ES veiksmis, formuojami aiškiau nei kiti socialiniai ir demografiniai kintamieji.

Vyresni respondentai labiau linkę teikti pirmenybę su saugumu susijusiems klausimams. Tarp 55 metų ir vyresnių asmenų neteisėta migracija minima 31 proc., saugumas ir gynyba – 29 proc., o karas Ukrainoje – 27 proc. 15–24 m. amžiaus respondentų, priešingai, šie skaičiai yra mažesni – atitinkamai 16 proc., 18 proc. ir 13 proc. Tai atspindi ankstesnį klausimą, kuriame vyresnio amžiaus respondentai taip pat dažniau nurodė, kad karas Ukrainoje, neteisėta migracija ir saugumas bei gynyba yra pagrindiniai iššūkiai, su kuriais susiduria ES. Jaunesni europiečiai, priešingai, santykinai daugiau svarbos teikia socialiniams ir instituciniams prioritetams. 15–24 metų respondentai dažniau nei 55 metų ir vyresni respondentai mini darbo vietas, socialinę lygybę ir įgūdžius (23 proc., palyginti su 14 proc.), ekonomiką ir viešuosius finansus (21 proc., palyginti su 16 proc.), švietimą ir mokymą (15 proc., palyginti su 6 proc.) ir demokratiją, žmogaus teises ir teisinę valstybę (19 proc., palyginti su 15 proc.).

Klimato kaita ir aplinka neatitinka paprasto kartų modelio. Ją paminėjo 21 proc. 15–24 m. amžiaus respondentų, 25–39 m. amžiaus respondentų ji sumažėjo iki 15 proc., o 55 m. ir vyresnių respondentų – padidėjo iki 25 proc. Tai patvirtina, kad aplinkosaugos klausimai aktualūs ne tik jaunesnėms kartoms ir kad jie tebėra ES

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

prioritetinės darbotvarkės dalis visose amžiaus grupėse, nors ir nevienodo intensyvumo.

Požiūrių skirtumai yra labiau matomi. Respondentai, kurie tiki, kad ES stiprins saugumą ir gynybą, dažniau nei tie, kurie nepasitiki ES, pirmenybę teikia saugumui ir gynybai (26 proc., palyginti su 22 proc.), karui Ukrainoje (23 proc., palyginti su 16 proc.) ir klimato kaitai bei aplinkai (23 proc., palyginti su 17 proc.). Priešingai, tie, kurie nepasitiki ES saugumo ir gynybos stiprinimu, yra daug labiau linkę teikti pirmenybę neteisėtai migracijai (33 proc., palyginti su 20 proc.). Šie rezultatai rodo, kad platesnis požiūris į ES yra susijęs su skirtingais lūkesčiais dėl to, kam Europos Sąjunga turėtų teikti pirmenybę, net jei bendra susirūpinimą keliančių klausimų hierarchija išlieka palyginti stabili.

6. ES saugumas ir gynyba

6.1 Suvokiama grėsmė nacionaliniam saugumui ir parama ES gynybos savarankiškumui

Europiečiai jaučia mažesnę tiesioginę grėsmę nei 2026 m. pradžioje, tačiau vis dar tvirtai remia savarankiškesnę Europos gynybą

Atsižvelgiant į dabartines tarptautines aplinkybes, nedidelis europiečių skaičius sutinka, kad jų šalies saugumui kyla grėsmė (52 proc.), įskaitant 19 proc., kurie visiškai sutinka, ir 33 proc., kurie linkę sutikti. Tačiau, palyginti su 2026 m. sausio mėn., šis nesaugumo jausmas smarkiai sumažėjo – 16 procentinių punktų.

Šis sumažėjimas nereiškia silpnesnės paramos ES lygmens gynybos pajėgumams. Priešingai, daugiau kaip du trečdaliai europiečių sutinka, kad ES turėtų stiprinti savo gebėjimą savarankiškai apsiginti nuo

gynyba yra vienos iš svarbiausių sričių, kurias, europiečių manymu, ES turėtų spręsti.

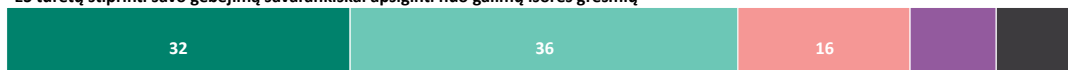
Grėsmės jausmas valstybėse narėse tebėra nevienodas, o parama autonominei ES gynybai iš esmės yra bendra

Šalių lygmens rezultatai rodo, kad grėsmių nacionaliniam saugumui suvokimas visoje ES labai skiriasi. Daugiausia sutarimų dėl grėsmės savo šalies saugumui yra Kipre (74 proc.), Maltoje (66 proc.), Lietuvoje (65 proc.), Lu Ksemburge (64 proc.), Estijoje (62 proc.) ir De Nmarke (61 proc.). Santykinai aukštas lygis nustatytas ir Graikijoje (59 proc.), Rumunijoje (58 proc.), Vokietijoje (57 proc.), taip pat Prancūzijoje ir Lenkijoje (po 56 proc.). O Slovėnijoje (32 proc.), Kroatijoje (39 proc.), Austrijoje (42 proc.), Vengrijoje (43 proc.), Belgijoje ir Bulgarijoje (po 44 proc.), Italijoje (45 proc.) ir Slovakijoje (47 proc.) grėsmės suvokimas yra gerokai

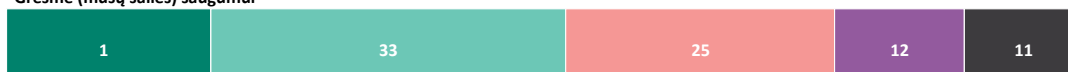
7 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais ??

■ Visiškai sutinku ■ Tendencija sutikti ■ Polinkis nesutikti ■ Visiškai nesutinku ■ Nežinau

ES turėtų stiprinti savo gebėjimą savarankiškai apsiginti nuo galimų išorės grėsmių

Grėsmė (mūsų šalies) saugumui

galimų išorės grėsmių (6 proc.), įskaitant 32 proc., kurie visiškai sutinka. Tai rodo, kad parama stipresnei Europos gynybai yra ne tik reakcija į tiesioginį nacionalinio nesaugumo jausmą, bet ir platesnis lūkestis, kad ES turėtų gebėti apsaugoti labiau neapibrėžtoje tarptautinėje aplinkoje.

Kontrastas tarp šių dviejų rezultatų yra svarbus. Nors dabar mažiau europiečių mano, kad jų pačių šaliai kyla tiesioginė grėsmė, didžioji dauguma vis dar pritaria ES autonominių gynybos pajėgumų stiprinimui. Tai atitinka ankstesniame skirsnyje nustatytus prioritetus, pagal kuriuos saugumas ir

mažesnis. Šiose šalyse mažiau nei pusė respondentų sutinka, kad jų šalies saugumui kyla grėsmė.

Daugumoje valstybių narių pastebimas grėsmės jausmo sumažėjimas, palyginti su 2026 m. sausio mėn. Keliose šalyse sumažėjimas yra ypač ryškus, visų pirma Nyderlanduose (-25 punktai), Prancūzijoje (-24 punktai), Belgijoje (-21 punktas), Italijoje (-19 punktų), taip pat Vokietijoje ir Švedijoje (abiejose -18 punktų). Tai rodo, kad ES lygmeniu stebimą staigų nuosmukį lemia ne nedidelis šalių skaičius, o platesnis suvokiamo nesaugumo mažinimas visoje Europos Sąjungoje. Tačiau nuosmukis nėra vienodas: grėsmės jausmas Kipre

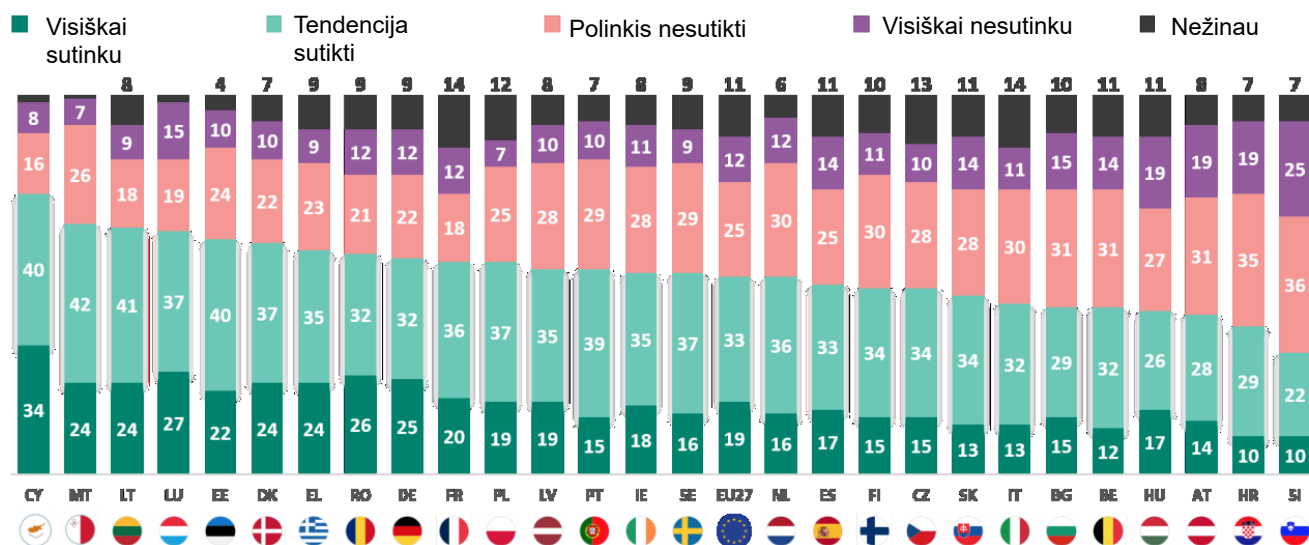
Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

išlieka beveik stabilus (-1 balas), o Liuksemburge (9 balai) ir Maltoje (6 balai) netgi didėja, o tai patvirtina, kad nacionalinės aplinkybės ir toliau formuoja saugumo suvokimą.

Parama ES savarankiškiems gynybos pajėgumams stiprinti yra daug vienodesnė. Dauguma pritaria šiam teiginiui visose valstybėse narėse – nuo 62 proc. Italijoje iki 92 proc. Maltoje. Didžiausi rodikliai užfiksuoti Maltoje (92 proc.), Liuksemburge (91 proc.) ir Kipre (88 proc.), taip pat Danijoje (80 proc.), Estijoje (79 proc.), Portugalijoje (78 proc.) ir Lietuvoje (77 proc.). Net tose šalyse, kuriose parama yra mažiausia, ji vis dar aiškiai grindžiama balsų dauguma, pavyzdžiui, Italijoje (62 proc.), Lenkijoje (65 proc.), Austrijoje ir Slovėnijoje (po 66 proc.) ir Bulgarijoje bei Švedijoje (po 67 proc.). Tai rodo, kad nors europiečiai jaučia skirtingą tiesioginę grėsmę, parama ES gynybos pajėgumų stiprinimui yra bendra pozicija visoje Europos Sąjungoje.

7 klausimas. Atsižvelgiant į dabartines tarptautines aplinkybes, ar sutinkate su šiais teiginiais?

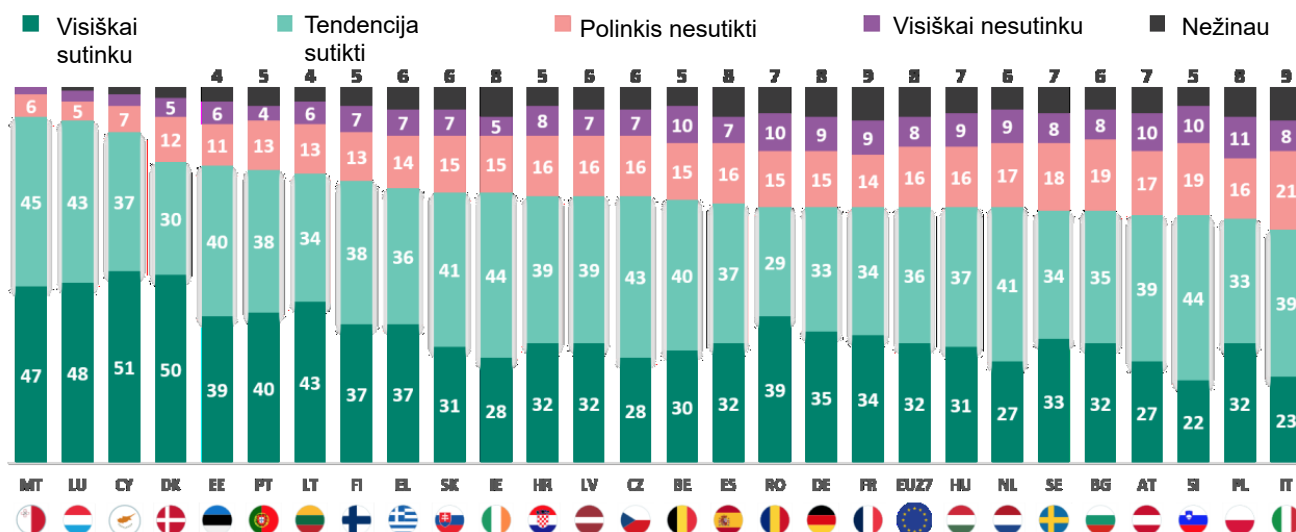
Grėsmė (mūsų šalies) saugumui

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa ES uždaviniai ir prioritetai

7 klausimas. Atsižvelgiant į dabartines tarptautines aplinkybes, ar sutinkate su šiais teiginiais?

ES turėtų stiprinti savo gebėjimą savarankiškai apsiginti nuo galimų išorės grėsmių

Didžiausi skirtumai yra požiūris. Respondentai, kurie tiki, kad ES stiprins saugumą ir gynybą, yra daug labiau linkę remti savarankiškus ES gynybos pajėgumus nei tie, kurie nepasitiki ES šioje srityje (75 proc., palyginti su 59 proc.). Panašus skirtumas pastebimas tarp patenkintų ir nepatenkintų teisinės valstybės principo laikymusi ES (77 proc., palyginti su 61 proc.). Šie rezultatai rodo, kad parama autonominei ES gynybai yra glaudžiai susijusi su didesniu pasitikėjimu ES gebėjimu veiksmingai veikti. Tačiau net ir skeptiškesnėse grupėse parama tebėra grindžiama balsų dauguma, o tai patvirtina, kad ES gynybos pajėgumų stiprinimas yra bendras visų Europos gyventojų lūkestis.

Socialiniai ir demografiniai skirtumai, susiję su numanoma grėsme, yra nedideli, tačiau, kalbant apie paramą autonominei ES gynybai, jie yra labiau matomi. Socialiniai ir demografiniai skirtumai, susiję su suvokimu, kad šaliai kyla grėsmė, tebėra palyginti nedideli. Skirtingai nuo ankstesnių klausimų dėl pagrindinių ES uždavinių ir prioritetų, atsakymai į klausimus dėl amžiaus nėra labai struktūrizuoti. Sutariama, kad grėsmė nacionaliniam saugumui kyla 54 proc. 15–24 m. ir 25–39 m. asmenų, 50 proc. 40–54 m. asmenų ir 53 proc. 55 m. ir vyresnių asmenų. Tai rodo, kad kai piliečių tiesiogiai klausama apie jų šalies saugumą, grėsmės jausmas yra gana plačiai paplitęs tarp kartų. Lyčių skirtumai taip pat nedideli, nors moterys (54 proc.) šiek tiek dažniau nei vyrai (51 proc.) sutinka, kad jų šalies saugumui kyla grėsmė.

Parama ES autonominių gynybos pajėgumų stiprinimui rodo ryškesnius socialinius ir demografinius modelius. Jis didesnis tarp 55 m. ir vyresnių respondentų (74 proc.) nei tarp 15–24 m. (63 proc.), 25–39 m. (62 proc.) ir 40–54 m. (65 proc.) respondentų. Tai iš dalies atitinka ankstesnes išvadas, iš kurių matyti, kad vyresnio amžiaus respondentai linkę daugiau dėmesio skirti geopolitiniams ir su saugumu susijusiems klausimams.

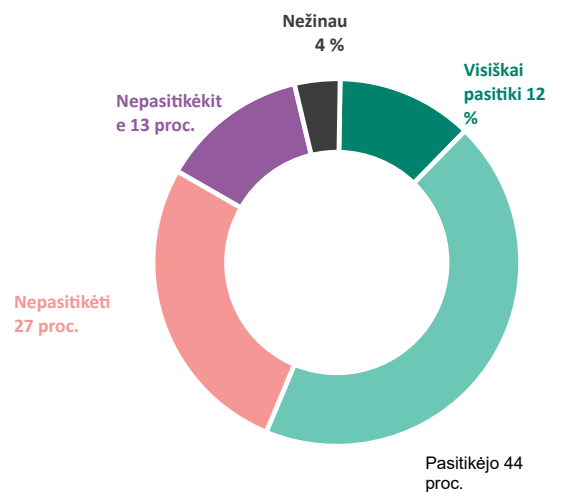
6.2 Pasitikėjimas ES stiprinant saugumą ir gynybą

Dauguma europiečių tiki, kad ES stiprins saugumą ir gynybą, nors pasitikėjimas yra nuosaikesnis nei parama autonominei ES gynybai

Europiečiai tiki, kad Europos Sąjunga stiprins saugumą ir gynybą Europoje ir gins savo interesus (56 proc.), įskaitant 12 proc., kurie visiškai ja pasitiki, ir 44 proc., kurie linkę ja pasitikėti. Palyginti su 2026 m. sausio mėn., pasitikėjimas ES stiprinant saugumą ir gynybą padidėjo keturiais procentiniais punktais, o visiškai juo nepasitikinčių asmenų dalis sumažėjo. Todėl rezultatai rodo, kad šiek tiek, bet akivaizdžiai padidėjo pasitikėjimas ES gebėjimu veikti saugumo ir gynybos srityje.

Šis rezultatas turėtų būti skaitomas kartu su ankstesniu klausimu. Nors daugiau kaip du trečdaliai europiečių sutinka, kad ES turėtų stiprinti savo gebėjimą savarankiškai apsiginti nuo galimų išorės grėsmių, mažesnė dauguma tikisi, kad ES praktiškai stiprins saugumą ir gynybą. Šis atotrūkis rodo, kad parama stipresnės Europos gynybos principui yra platesnė nei pasitikėjimas ES gebėjimu ją įgyvendinti. Vis dėlto tai, kad pasitikėjimas priklauso daugumai ir nuo 2026 m. sausio mėn. padidėjo, patvirtina, kad daugelis piliečių ES laiko svarbia veikėja saugumo ir gynybos srityje.

8 klausimas. Ar tikite, kad Europos Sąjunga stiprins saugumą ir gynybą Europoje ir geriau apsaugos savo piliečius?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Pasitikėjimas ES saugumu ir gynyba yra didžiausias Maltoje ir Liuksemburge, o keliose didžiausiose valstybėse narėse – mažesnis.

Pasitikėjimas ES saugumo ir gynybos stiprinimu valstybėse narėse labai skiriasi. Aukščiausias lygis pasiektas Maltoje (91 proc.) ir Liuksemburge (88 proc.), taip pat Kipre (76 proc.), Portugalijoje, Danijoje ir Lietuvoje (visose 75 proc.) ir Estijoje (72 proc.). Šiose šalyse pasitikėjimas ES gebėjimu apsaugoti piliečius gerokai viršija ES vidurkį.

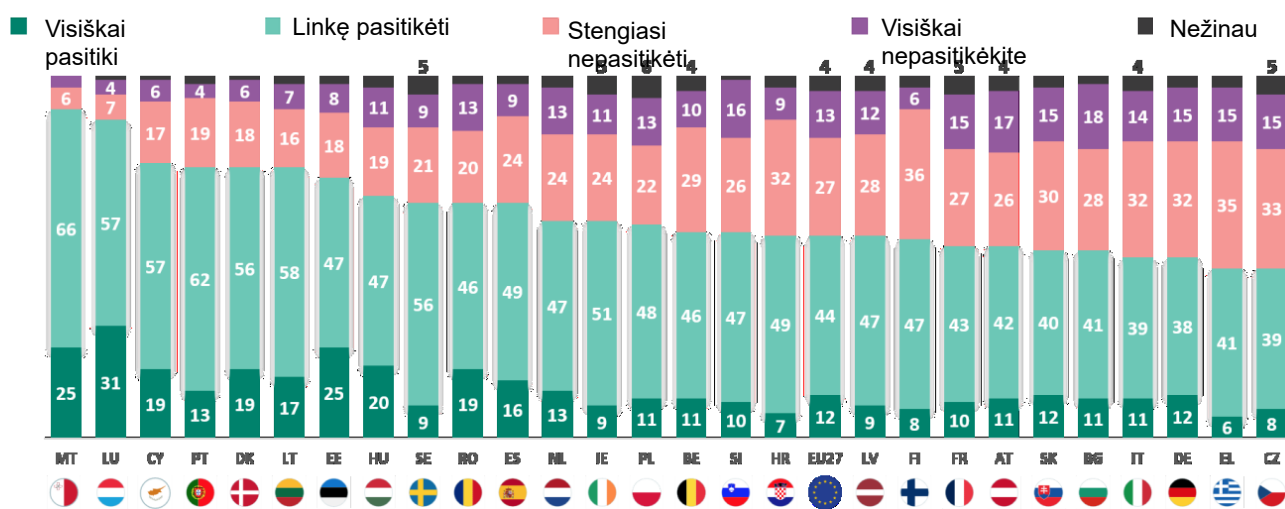
Kita vertus, pasitikėjimas mažiausias Graikijoje ir Čekijoje (po 47 proc.). Jis taip pat palyginti mažas Vokietijoje ir Italijoje (po 50 proc.), Slovakijoje ir Bulgarijoje (po 52 proc.), taip pat Prancūzijoje ir Austrijoje (po 53 proc.). Tai patvirtina, kad, nors beveik visose valstybėse narėse pasitikėjimas priklauso daugumai arba beveik daugumai, keliose didelėse valstybėse narėse, visų pirma Vokietijoje, Italijoje ir Prancūzijoje, pasitikėjimas ES vaidmeniu saugumo ir gynybos srityje yra mažesnis.

Šalies modelis tik iš dalies sutampa su ankstesniame skirsnyje aprašytu nacionalinės grėsmės jausmu. Lietuvoje ir Estijoje aukštas pasitikėjimo ES lygis siejamas su tvirtu saugumo rizikos suvokimu, o tai rodo, kad šalys, kurios labiau susiduria su geopolitinėmis karo Ukrainoje pasekmėmis, taip pat gali labiau pasitikėti ES lygmens gynybos veiksmais. Tačiau tai nėra sisteminga. Kai kuriose šalyse, kuriose suvokiama palyginti didelė grėsmė, pavyzdžiui, Prancūzijoje ar Vokietijoje, pasitikėjimas ES šioje srityje yra nuosaikesnis. Tai rodo, kad pasitikėjimą ES vaidmeniu saugumo ir gynybos srityje lemia ne tik išorės grėsmių poveikis, bet ir platesnis nacionalinis požiūris į ES gebėjimą veiksmingai veikti.

Palyginti su 2026 m. sausio mėn., pasitikėjimas padidėjo daugumoje valstybių narių, nors ir skirtingu mastu. Didžiausias padidėjimas užfiksuotas

Maltoje (24 punktai), Prancūzijoje (13 punktų), Liuksemburge (12 punktų), Austrijoje (10 punktų) ir Slovėnijoje (9 punktų). Pasitikėjimas taip pat pastebimai padidėjo Bulgarijoje ir Vengrijoje (abiejose po 8 balus), Danijoje ir Graikijoje (abiejose po 7 balus) ir Belgijoje (po 6 balus). Bendras pasitikėjimo padidėjimas yra plačiai paplitęs, tačiau netolygus visoje Europos Sąjungoje.

8 klausimas. Ar tikite, kad Europos Sąjunga stiprins saugumą ir gynybą Europoje ir geriau apsaugos savo piliečius?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Jaunesni respondentai ir tie, kurie labiau pasitiki ES, labiau pasitiki ES saugumu ir gynyba

Amžius yra vienas iš aiškiausių skirtumų. Pasitikėjimas saugumo ir gynybos stiprinimu ES yra didžiausias tarp 15–24 m. amžiaus respondentų (65 proc.) ir vis dar viršija ES vidurkį (56 proc.) tarp 25–39 m. amžiaus respondentų (59 proc.). Jis mažesnis tarp 40–54 m. respondentų (53 proc.) ir 55 m. ir vyresnių respondentų (55 proc.).

Šis amžiaus modelis yra ryškus, nes vyresnio amžiaus respondentai paprastai labiau linkę su saugumu susijusias problemas laikyti ES iššūkiais ar prioritetais. Atrodo, kad jaunesni respondentai mažiau linkę jaustis tiesiogiai susiję su grėsmėmis saugumui, tačiau labiau linkę pasitikėti ES, kad ji imsis veiksmų šioje srityje. Tai rodo skirtumą tarp grėsmės suvokimo, kuris paprastai yra stipresnis tarp vyresnio amžiaus respondentų, ir pasitikėjimo ES veiksmais, kuris yra stipresnis tarp jaunesnių europiečių.

Lyčių skirtumai yra nedideli, nors vyrai (58 proc.) šiek tiek labiau nei moterys (55 proc.) pasitiki ES šioje srityje. Pasitikėjimas taip pat didesnis tarp respondentų, turinčių aukštąjį išsilavinimą (61 proc.), nei tarp respondentų, turinčių vidurinį ar pavidurinį neaukštąjį išsilavinimą (54 proc.) arba žemesnio lygio išsilavinimą (55 proc.).

Didžiausi skirtumai yra požiūris. Respondentai, kurie yra patenkinti teisinės valstybės principo laikymusi ES (79 proc.), daug labiau linkę pasitikėti ES, kad ji stiprins saugumą ir gynybą, nei tie, kurie yra

nepatenkinti (36 proc.). Tai patvirtina, kad pasitikėjimas ES vaidmeniu saugumo ir gynybos srityje yra glaudžiai susijęs su didesniu pasitikėjimu Europos Sąjungos veikimu.

Pasitikėjimas ES gynyba gerokai didesnis tarp jaunesnių nei 25 metų asmenų (65 proc.)

8 klausimas. Ar tikite, kad Europos Sąjunga stiprins saugumą ir gynybą Europoje ir geriau apsaugos savo piliečius?

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

7. Techninės specifikacijos

2026 m. birželio 19–24 d. Europos Komisijos Komunikacijos generalinio direktorato (COMM GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyrius) prašymu Demoscopy atliko šią greitąją „Eurobarometro“ apklausą Nr. 584. Tai Komunikacijos generalinio direktorato (COMM GD Viešosios nuomonės ir piliečių dalyvavimo skyriaus) koordinuojama apklausa.

Ši greitoji „Eurobarometro“ apklausa apima visus 15 metų ir vyresnius gyventojus visose 27 ES valstybėse narėse. Ši tikslinė grupė atitinka plačiąją visuomenę, kaip apibrėžta greitosios „Eurobarometro“ apklausos preliminariniojoje sutartyje. Iš viso buvo atlikti 25 904 pokalbiai naudojant kompiuterizuotą internetinę apklausą (CAWI).

Atrankos modelis atitinka standartines preliminariosios sutarties specifikacijas: 1 000 apklausų didesnėse valstybėse narėse ir 500 apklausų mažesnėse valstybėse narėse (LU, CY, MT).

Apklausų skaičius pagal šalis

ES	ES	25904	LV	Latvija	1010
BE	Belgija	1039	LT	Lietuva	1005
BG	Bulgarija	1007	LU	Liuksemburgas	506
CZ	Čekija	1016	HU	Vengrija	1030
DK	Danija	1015	MT	Malta	512
DE	Vokietija	1008	NL	Nyderlandai	1024
EE	Estija	1005	AT	Austrija	1017
IE	Airijos Respublika	1036	PL	Lenkija	1024
EL	Graikija	1008	PT	Portugalija	1005
ES	Ispanija	1005	RO	Rumunija	1014
FR	Prancūzija	1005	SI	Slovėnija	1016
HR	Kroatija	1031	SK	Slovakija	1003
IT	Italija	1009	FI	Suomija	1024
CY	Kipras	521	SE	Švedija	1009

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Klaidų riba

Tyrimo rezultatams taikomos leidžiamosios ėminių ėmimo nuokrypos. „Klaidos riba“ kiekybiškai įvertina neapibrėžtumą dėl tyrimo rezultato (arba pasitikėjimą juo). Paprastai kuo daugiau apklausų atliekama (imties dydis), tuo mažesnė paklaida. Imties, sudarytos iš 500, paklaida bus ne didesnė kaip 4,4 procentinio punkto, o imties, sudarytos iš 1 000, paklaida bus ne didesnė kaip 3,1 procentinio punkto.

(lentelė iš kitos „Eurobarometro“ ataskaitos)

Atrankos proceso statistinės maržos

(95 % patikimumo lygyje)

įvairūs imties dydžiai yra išdėstyti eilėmis

įvairūs stebimi rezultatai pateikiami stulpeliuose

	5 %	10 %	15 %	20 %	25 %	30 %	35 %	40 %	45 %	50 %	
	95 %	90 %	85 %	80 %	75 %	70 %	65 %	60 %	55 %	50 %	
N = 50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N = 50
N = 500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N = 500
N = 1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N = 1000
N = 1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N = 1500
N = 2000 m.	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N = 2000 m.

8. Qu estionnaire

Interviu režimas: Internetė (CAWI)

Tikslinė grupė: Plačiai visuomenei, 15+

Aprėptis: 27 ES valstybės narės

Duomenų rinkimo vietoje datos: 2026 m. birželio 19–24 d.

Ėminio dydis: 25904 interviu (maždaug 1000 didesnėse šalyse ir 500 mažesnėse šalyse)

Aptarti socialiniai ir demografiniai klausimai: amžius, lytis, išsilavinimas, profesija, regionas, urbanizacija, namų ūkio sudėtis ir finansiniai sunkumai.

ES: stipriosios pusės, iššūkiai ir prioritetai

1 ketvirtis: Ar manote, kad pagrindiniai iššūkiai, su kuriais šiuo metu susiduria ES, yra šie: Pasirinkite ne daugiau kaip tris atsakymus.

(RANDOMISE 1–11 – MAX. 3 ATSAKYMAI)

Socialinė nelygybė 1

Nepakankamas ekonomikos augimas 2

Pragyvenimo išlaidos 3

Karas Ukrainoje 4

Konfliktai Artimuosiuose Rytuose (P) 5

Klimato kaita ir aplinkosaugos klausimai 6

Neteisėta migracija 7

Nusikaltamumas ir terorizmas 8

Skaitmeninių technologijų poveikis visuomenei 9

Dezinformacija ir manipuliavimas informacija 10

Saugumo ir gynybos klausimai 11

Kiti 12

Nėra 13

Nežinau 998

2 klausimas. Kurias iš toliau nurodytų sričių, jūsų nuomone, ES turėtų spręsti prioritetine tvarka? Pasirinkite ne daugiau kaip tris atsakymus.

(RANDOMISE 1–17 – MAX 3 ATSAKYMAI)

Neteisėta migracija 1

Karas Ukrainoje 2

Saugumas ir gynyba 3

Ekonomika ir viešieji finansai 4

Pramonė ir konkurencingumas 5

Žemės ūkis ir aprūpinimas maistu 6

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Klimato kaita ir aplinka 7
Švietimas ir mokymas 8
Darbo vietos, socialinė lygybė ir įgūdžiai 9
Energetika 10
Prekyba 11
Moksliniai tyrimai ir inovacijos 12
Visuomenės sveikata 13
Skaitmeninių technologijų poveikis visuomenei (N) 14
Demokratija, žmogaus teisės ir teisinė valstybė 15
Konfliktai Artimuosiuose Rytuose (N) 16
Kita 17
Nėra 18
Nežinau 998

Demokratija ir teisinė valstybė ES

3 klausimas. Kurie iš toliau nurodytų elementų, jūsų nuomone, yra svarbiausi demokratinės visuomenės elementai?

(RANDOMISE 1–10 – MAX 3 ATSAKYMAI)

Laisvi ir sąžiningi rinkimai 1
Žodžio ir saviraiškos laisvė 2
Žiniasklaidos laisvė ir nepriklausomumas 3
Teisinės valstybės principo laikymasis ir pagrindinių teisių apsauga 4
Nepriklausoma teisingumo sistema 5
Galimybė piliečiams dalyvauti viešuose debatuose ir sprendimų priėmimo procese 6
Politinių lyderių skaidrumas ir atskaitomybė 7
Pagarba mažumų teisėms 8
Kova su korupcija 9
Stipri opozicija, galinti kritikuoti vyriausybę 10
Kita 11
Nė vienas iš šių 12
Nežinau 13

Q4 Overall, kaip patenkintas ar nepatenkintas esate su pagarba teisinės valstybės...

(tik vienas atsakymas)

		Labai patenkintas	Gana patenkintas	Gana nepatenkintas	Labai nepatenkintas	Nežinau
1	(MŪSŲ ŠALIS)	1	2	3	4	998
2	ES	1	2	3	4	998

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

5 klausimas. Dėl kiekvieno iš toliau nurodytų veiksmų pasakykite man, ar manote, kad tai yra veiksminga, ar ne, siekiant paskatinti politinių sprendimų priėmimą ES lygmeniu ne tik per rinkimus?

(RANDOMISE – vienas atsakymas per liniją)

		Labai veiksminga	Gana veiksminga	Nelabai veiksminga	Visiškai neveiksminga	Nežinau
1	Būti asociacijos arba nevyriausybinės organizacijos nariu	1	2	3	4	998
2	Dalyvaukite Europos piliečių iniciatyvoje (prašyme, kurį pasirašė ne mažiau kaip milijonas piliečių iš ne mažiau kaip septynių valstybių narių ir kuriame Europos Komisija raginama siūlyti naujus teisės aktus tose srityse, kuriose Komisija turi įgaliojimus veikti) arba Europos piliečių forume (atsitiktine tvarka atrinktoje piliečių asamblėjoje ES lygmeniu, bendradarbiaujančioje rengiant politikos rekomendacijas).					
3	Dalyvauti politinių judėjimų partijose ar sąjungose					
4	boikotuoti ar pirkti tam tikrus produktus dėl politinių, etinių ar aplinkosaugos priežasčių;					
5	Dalyvauti demonstracijoje ar proteste					

Nepriklausomumas ir prekyba

6 klausimas. Ar sutinkate su šiais teiginiais?

(ROTATE – vienas atsakymas per liniją)

		Visiškai sutinku	Tendencija sutikti	Polinkis nesutikti	Visiškai nesutinku	Nežinau
1	Valstybės narės, bendradarbiaudamos ES lygmeniu, gali pasiekti geresnių rezultatų prekybos derybose	1	2	3	4	998
2	ES turėtų stiprinti savo ekonominę nepriklausomybę įvairindama savo prekybos santykius	1	2	3	4	998

D eference, įskaitant būsimą saugumo strategiją

7 klausimas. Atsižvelgiant į dabartines tarptautines aplinkybes, ar sutinkate su šiais teiginiais?

(ROTATE – vienas atsakymas per liniją)

		Visiškai sutinku	Tendencija sutikti	Polinkis nesutikti	Visiškai nesutinku	Nežinau
1	Grėsmė (mūsų šalies) saugumui	1	2	3	4	998
2	ES turėtų stiprinti savo gebėjimą savarankiškai apsiginti nuo galimų išorės grėsmių (N)	1	2	3	4	998

8 klausimas. Ar tikite, kad Europos Sąjunga stiprins saugumą ir gynybą Europoje ir gins savo interesus?

(tik vienas atsakymas)

Visiškai pasitiki

1

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Linkę pasitikėti	2
Stengiasi nepasitikėti	3
Visiškai nepasitikėkite	4
Nežinau	4

Energetikos krizė

9 klausimas. Kas, jūsų nuomone, gali padėti ES atsisakyti iškastinio kuro?

(PIRMINIS IŠSKYRIMAS, o vėliau – DAUGIAŠALIS PERDAVIMAS)

Didesnė elektrifikacija	1
Energijos vartojimo mažinimas taikant energijos vartojimo efektyvumo priemones	2
Vietos veiksmų, pavyzdžiui, energetikos bendruomenių, skatinimas	3
Didesnių atsinaujinančiųjų išteklių energijos pajėgumų plėtojimas, pvz., pasitelkiant naujus vėjo elektrinių parkus ir saulės energijos parkus	4
Investicijos į branduolinius sprendimus	5
Kitos išlaidos	6
Nežinau	998

1. Visų pirma?

2. Ir tada?

Ar, reaguodami į energijos kainų padidėjimą prasidėjus karui Irane (2026 m. vasario mėn. pabaigoje), ėmėsite kokių nors iš toliau nurodytų veiksmų, kad sumažintumėte savo energijos suvartojimą ir aktyviau jį valdytumėte? Jūs turite...

(Galimi daugiašaliai atsakymai – nei vienas, nei DK nėra išimtiniai – RANDOMISE)

Mažesnis šildymo ar vėsinimo naudojimas	1
Sumažėjęs bendras elektros energijos suvartojimas	2
Patobulinta jūsų namų izoliacija arba energinis naudingumas	3
Investuota į efektyviau energiją vartojančius prietaisus	4
Atidžiau stebėkite savo energijos suvartojimą	5
Palyginkite arba pakeiskite savo energijos tiekėją arba sutartį	6
Naudotos išmaniosios priemonės ar programėlės energijos vartojimui valdyti	7
Pakoreguotas energijos suvartojimas siekiant pasinaudoti mažesnėmis kainomis arba mažesniu suvartojimu valandomis, kai kainos yra didesnės (pvz., ryte, vakare)	8
Įdiegti arba svarstomi atsinaujinančiųjų išteklių energijos sprendimai (pvz., saulės baterijų plokštės)	9
Prisijungę prie energetikos bendruomenės	10
Pakeiskite savo transporto įpročius, kad sumažintumėte energijos suvartojimą	11

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

Kitos išlaidos	12
Apribojimų nėra.	13
Nežinau	998

Socialinė žiniasklaida

11 klausimas. Ar nerimaujate dėl toliau nurodytų pavojų, su kuriais vaikai susiduria socialiniuose tinkluose?

(Tik vienas atsakymas - RANDOMISE)

	Labai susirūpinęs	Šiek tiek susirūpinęs	Nelabai rūpi	Visiškai nesusijęs	Nežinau	
1 Žalingo turinio poveikis (pvz., smurtas, savęs žalojimas, ekstremizmas, kenksminga sveikata ar patarimai kosmetikos srityje)	1		2	3	4	998
2 Vaiko viliojimas internete arba seksualinis išnaudojimas	1		2	3	4	998
3 Priekabiavimas arba patyčios kibernetinėje erdvėje	1		2	3	4	998
4 Priklausomybės dizainas	1		2	3	4	998
5 Duomenų privatumo rizika (pvz., vaikų asmeninės informacijos rinkimas)	1		2	3	4	998
6 Įdarbinimas už neteisėtą veiklą	1		2	3	4	998

12 klausimas. Skaitmeninių paslaugų akte (SPA) reikalaujama, kad interneto platformos geriau apsaugotų vaikus nuo žalos, kuri gali atsirasti, pavyzdžiui, dėl patyčių kibernetinėje erdvėje, viliojimo, smurtinio ekstremizmo medžiagos poveikio, priklausomybę sukeliančio dizaino ar vadinamųjų triušių skylių. Kurio iš toliau nurodytų veiksmų, jūsų nuomone, ES turėtų imtis, siekdama toliau stiprinti vaikų apsaugą internete?

(tik vienas atsakymas)

Priimti ES lygmens taisykles, kuriomis socialinės žiniasklaidos paslaugų teikėjams draudžiama siūlyti savo paslaugas jaunesniems nei tam tikro amžiaus vaikams	1
Priimti ES lygmens taisykles, kuriomis socialinės žiniasklaidos paslaugų teikėjai įpareigojami atidėti prieigos prie tam tikrų nesaugių socialinės žiniasklaidos priemonių siūlymą jaunesniems nei tam tikro amžiaus vaikams	2
Didinti teisėsaugos institucijoms skiriamus išteklius	3
Palikti tėvams ir mokykloms teisę valdyti vaikų saugumą internete be papildomų ES lygmens priemonių	4
Papildomų veiksmų imtis nereikia	5
Nežinau	998

DISINFORMACIJOS KLAUSIMAI

K 13 Per pastarąsias septynias dienas, kaip dažnai jūs susiduriate su informacija internete, kad you...

(vienas atsakymas per vieną eilutę)

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

	Kasdien arba beveik kiekvieną dieną	Keletą kartų per savaitę	Rečiau	Niekada	Nežinau	
1 Neaišku, ar jis buvo patikimas.	1	2	3	4	998	
2 manoma, kad yra melagingi ar klaidinantys;	1	2	3	4	998	
Manoma, kad tai galėjo būti dalis						
3 užsienio šalies ar organizacijos bandymo daryti įtaką jūsų nuomonei.	1	2	3	4	998	

Prašyti visų

14 klausimas. Kai internete randate informacijos, kuri, jūsų nuomone, gali būti neteisinga ar klaidinanti, ką paprastai darote?

(Galimi daugiašaliai sprendimai – 1–5 intervalai)

Ignoruokite tai	1
Patikrinkite jį palygindami su kitais šaltiniais	2
Pranešti apie tai platformai arba interneto svetainei	3
Aptarkite tai su draugais / šeima	4
Pasidalinkite ja internete	5
Nežinau	998

Prašyti visų

Siekiant sumažinti neigiamą melagingos ar klaidinančios informacijos internete poveikį, pirmenybė turėtų būti teikiama toliau išvardytoms priemonėms, jei tokių yra:

(MAX. 2 ANSWERS – NONE AND DK ARE EXCLUSIVE – RANDOMISE 1-6) Proceso kalba: italų

Griežtesnės taisyklės interneto ir socialinės žiniasklaidos platformoms	1
Didesnis piliečių švietimas ir gebėjimas naudotis žiniasklaidos priemonėmis	2
Nepriklausomesnis internetinio turinio faktų tikrinimas	3
Griežtesnės sankcijos už neteisėtą interneto turinį ir veiklą	4
Aiškūs DI sukurto turinio arba turinio, kuriuo manipuluojama, ženklėjimas	5
Minimali amžiaus riba, nuo kurios galima naudotis socialine žiniasklaida	6
Papildomų priemonių nereikia	7
Nežinau	998

Prašyti visų

Greitoji „Eurobarometro“ apklausa
ES uždaviniai ir prioritetai

DX 1 Kaip jūs naudojate socialinės žiniasklaidos platformas, kad gautumėte informacijos apie dabartinius ES uždavinius ar politinius klausimus?

(tik vienas atsakymas)

Keletą kartų per dieną	1
Kartą per dieną	2
Keletą kartų per savaitę	3
Rečiau	4
Niekada	5
Nežinau	998